

Daň z příjmů ze závislé činnosti – roční zúčtování daní zaměstnanců

Soňa Hložánková

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Soňa Hložánková**
Osobní číslo: **M18053**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Daň z příjmů ze závislé činnosti – roční zúčtování daní zaměstnanců**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte rešerši literárních pramenů a zpracujte teoretické poznatky týkající se dané problematiky.

II. Praktická část

- Analyzujte současný postup zpracování ročního zúčtování daní zaměstnanců ve vybrané společnosti.
- Na základě provedené analýzy navrhněte doporučení a opatření vedoucí ke zlepšení systému zpracování ročního zúčtování daní ve společnosti.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BORIA, Pietro. *Taxation in European Union*. Second edition. Cham: Springer, 2017, 208 s. ISBN 978-3-319-53918-8.
- MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. Olomouc: ANAG, 2019, 279 s. ISBN 978-80-7554-195-6.
- PELECH, Petr a Iva RINDOVÁ. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2019*. 24. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2019, 383 s. ISBN 978-80-7554-243-4.
- ŠUBRT, Bořivoj, Zdeňka LEIBLOVÁ, Věra PRÍHODOVÁ a kol. *Abeceida mzdové účetní*. 30. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2020, 655 s. ISBN 978-80-7554-253-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **15. ledna 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2021**

L.S.

---

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

---

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 15. ledna 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá ročním zúčtováním záloh na daň z příjmů zaměstnanců a jeho praktickým zpracováním ve vybrané společnosti. Práce se skládá ze dvou částí, teoretické a praktické.

Teoretická část práce je zaměřena zejména na přiblížení a vysvětlení pojmů souvisejících s ročním zúčtováním. Praktická část je tvořena zpracováním ročního zúčtování se zaměřením na zaměstnance uplatňující nezdanitelné části základu daně, slevy na dani a daňové zvýhodnění na děti a jejich dopadem na výslednou daňovou povinnost. Součástí praktické části jsou i výpočty měsíční mzdy zaměstnanců se zaměřením na odvod zálohové daně.

Klíčová slova: roční zúčtování záloh na daň z příjmů, prohlášení poplatníka, nezdanitelné části základu daně, sleva na dani, daňové zvýhodnění

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the annual settlement of employee income tax advances and its practical processing in a selected company. The thesis consists of two parts, theoretical and practical.

The theoretical part of the thesis focuses mainly on the introduction and explanation of the concepts related to the annual settlement. The practical part consists of the processing of the annual accounts with a focus on employees claiming non-taxable parts of the tax base, tax rebates and tax benefits for children and their impact on the resulting tax liability. The practical part also includes calculations of employees' monthly wages with a focus on the payment of advance tax.

Keywords: annual income tax settlement, taxpayer's declaration, non-taxable parts of the tax base, tax credit, tax advantage

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce paní Mgr. Evě Kolářové, Ph.D. za odborné vedení, přínosné rady, cenné připomínky, ochotu a trpělivost při zpracování bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DAŇOVÝ SYSTÉM	13
1.1 STRUKTURA DANÍ.....	13
1.1.1 Přímé daně.....	13
1.1.2 Nepřímé daně	13
1.1.3 Schéma rozpočtového určení daní	13
1.2 DAŇ	14
1.3 FUNKCE DANÍ	14
1.4 KONSTRUKČNÍ PRVKY DANĚ	15
1.5 DAŇOVÝ ŘÁD	16
2 PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY	18
2.1 PRACOVNÍ POMĚR.....	18
2.2 DOHODY O PRACÍCH KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR.....	18
2.2.1 Dohoda o provedení práce	19
2.2.2 Dohoda o pracovní činnosti	19
2.3 ZÁKLAD DANĚ.....	20
2.4 SRÁŽKOVÁ DAŇ.....	20
2.5 ZÁLOHOVÁ DAŇ	20
3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A FUNKČNÍCH POŽITKŮ	22
3.1 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A FUNKČNÍ POŽITKY	22
3.1.1 Nepeněžní příjmy	23
3.2 PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI, KTERÉ NEJSOU PŘEDMĚTEM DANĚ	23
3.3 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ.....	24
3.3.1 Odpočet bezúplatného plnění	24
3.3.2 Odpočet úroků z financování bytových potřeb	25
3.3.3 Odpočet příspěvků na penzijní připojištění a penzijní spoření	25
3.3.4 Odpočet pojistného na soukromé životní pojištění	25
3.3.5 Odpočet členských příspěvků	25
3.3.6 Úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.....	26
3.4 SLEVY NA DANI	26
3.4.1 Sleva na poplatníka	27
3.4.2 Sleva na dani na manžela(ku)	27
3.4.3 Sleva na dani na invaliditu	28
3.4.4 Sleva na dani na studenta	28

3.4.5	Sleva na dani za umístění dítěte v předškolním zařízení	29
3.5	DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ NA VYŽIVOVANÉ DÍTĚ	29
3.6	DAŇOVÝ BONUS	29
4	ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH NA DAŇ	31
4.1	ŽÁDOST O ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ	31
4.1.1	Prohlášení poplatníka	31
4.1.2	Potvrzení o zdanitelných příjmech	31
4.2	PROKAZOVÁNÍ ROZHODNÝCH OKOLNOSTÍ PŘI ROČNÍM ZÚČTOVÁNÍ	32
4.2.1	GDPR	32
4.2.2	Prokazování nezdánitelných částí	32
4.2.3	Prokazování slev na dani	33
4.2.4	Prokazování daňového zvýhodnění	34
4.3	VÝPOČET CELOROČNÍ DANĚ	34
4.3.1	Výpočet daňové povinnosti	34
4.3.2	Výpočet při uplatnění daňového zvýhodnění na dítě	35
4.4	VYÚČTOVÁNÍ DOPLATKU (PŘEPLATKU) Z ROČNÍHO ZÚČTOVÁNÍ	36
5	VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI VE VZTAHU K FÚ	37
5.1	VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	37
5.2	VYÚČTOVÁNÍ DANĚ VYBÍRANÉ SRÁŽKOU PODLE ZVLÁŠTNÍ SAZBY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH, PRÁVNICKÝCH OSOB	37
II	PRAKTICKÁ ČÁST	39
6	ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ DANÍ Z PŘÍJMU VE VYBRANÉ SPOLEČNOSTI	40
6.1	PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ SPOLEČNOSTI	40
6.2	PROVEDENÍ ROČNÍHO ZÚČTOVÁNÍ U VYBRANÝCH ZAMĚSTNANCŮ	40
6.2.1	Zaměstnanec uplatňující nezdánitelné části základu daně	41
6.2.2	Zaměstnanec s nízkým příjmem	43
6.2.3	Zaměstnanec uplatňující daňové zvýhodnění na vyživované děti	44
6.2.4	Zaměstnanec s nízkým příjmem, u kterého převažují měsíce s vyplacným daňovým bonusem	48
6.2.5	Zaměstnanec uplatňující daňové zvýhodnění na dítě ZTP/P	50
6.2.6	Provedené změny u zaměstnance uplatňující daňové zvýhodnění na děti	53
6.3	VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB VYBÍRANÉ SRÁŽKOU	58
7	DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ STANOVENÍ ZÁLOH NA DAŇ A JEJICH ROČNÍHO ZÚČTOVÁNÍ	61
	ZÁVĚR	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	70

SEZNAM TABULEK.....	71
SEZNAM PŘÍLOH.....	72

ÚVOD

Daně z příjmů provází lidstvo odnepaměti a vždy se pojí s faktem, že jsou vybírány na úkor našich soukromých finančních zdrojů, které tímto snižují. Daně jsou a vždy byly velmi důležitým příjmem státního rozpočtu. Je zřejmé, že zejména otázka daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti se bude dotýkat velké většiny fyzických osob, protože této dani podléhá velká část příjmů. Daním se sice nevyhneme, ale existují způsoby, jak je můžeme snížit, na což jsem se zaměřila ve své práci.

Téma mé bakalářské práce je orientováno na roční zúčtování daní zaměstnanců, díky kterému je možné optimalizovat odvod zálohové daně z příjmu ze závislé činnosti. Tato činnost je v kompetenci mzdové účetní, na kterou jsou v souvislosti s tímto tématem kladeny poměrně velké nároky na znalosti nejen v oblasti mzdové, ale zejména daňové. Snahou každé dobré mzdové účetní by mělo být zaměstnanci poradit a následně využít co nejvíce možností pro snížení daňové povinnosti, a to formou výhod a slev, na které má poplatník nárok.

Cílem této bakalářské práce je, v rámci praktické části, analyzovat postup při ročním zúčtování daní ve vybrané společnosti s využitím praktických výpočtů a dopadů na konečnou daňovou povinnost jednotlivých poplatníků. Na základě jednotlivých příkladů bude patrné, jakým způsobem mohou uplatněná zvýhodnění a jednotlivé slevy ovlivnit celkovou výši daňové povinnosti, a to nejen ve smyslu snížení odvodu daně, ale dokonce i nároku na přeplatky, popřípadě doplatky na dani.

Celá práce je rozdělena na dvě základní části. V teoretické části jsou stručně charakterizovány jednotlivé pojmy související s tématem bakalářské práce. Na část teoretickou navazuje část praktická, ve které jsou s využitím teoretických poznatků provedeny konkrétní výpočty a následná shrnutí.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza současného postupu zpracování ročního zúčtování daní zaměstnanců ve vybrané společnosti za rok 2020. Součástí hlavního cíle je nejen výpočet ročního zúčtování daně zaměstnance, ale i jeho měsíční mzdy, která je v souhrnu podkladem pro závěrečný výpočet daně. Provedené výpočty budou analyzovány, stejně jako celý postup. Analýza bude následně podkladem pro navrhovaná doporučení a opatření vedoucí ke zlepšení systému zpracování ročního zúčtování daní v dané společnosti.

Práce je rozdělena na dvě základní části, a to teoretickou a praktickou. V teoretické části budou, na základě provedené rešerše dostupných literární zdrojů, podrobně popsány zejména daňové aspekty vstupující a ovlivňující výpočet ročního zúčtování. Součástí teoretické části bude i zpracování metodického postupu při ročním zúčtování. Závěr této části je věnován i otázce souvisejícího ročního vypořádání daní se správcem daně.

V praktické části budou aplikovány poznatky z části teoretické, a to na konkrétních příkladech ročního zúčtování zaměstnanců, provedeného na základě informací, které mi byly poskytnuty společností, ve které jsem vykonávala praxi. Výpočty celoroční daně budou provedeny s přihlédnutím k jednotlivým daňovým zvýhodněním a slevám na dani. V průběhu práce je využita i komparativní metoda při srovnání jednotlivých modelových příkladů, které mohou nastat při ročním zúčtování daní.

Závěr práce je, na základě sesbíraných dat, provedené analýze a teoretických poznatků, věnován návrhu na opatření vedoucí ke zlepšení systému zpracování ročního zúčtování daní ve společnosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÝ SYSTÉM

Daňový systém definuje Klimešová (2018, s. 14) jako souhrn všech daní, které jsou v daném státě vybírány, a který zabezpečuje plnění jednotlivých funkcí daní. Je důležitou součástí státu, protože daně jsou velmi důležitou složkou příjmu státního rozpočtu. Soustavu daní v ČR upravuje zákon č. 212/1992 Sb. o soustavě daní.

1.1 Struktura daní

Můžeme říct, že daňový systém České republiky je velmi podobný systémům vyspělých a obzvláště evropských zemí, přičemž daňové příjmy pocházejí zhruba ve stejné míře jak z nepřímých, tak z přímých daní. (Financnisprava.cz, 2013) Jak uvádí Kubátová (2010, s. 20), dělení daní na přímé a nepřímé je jedním z nejzákladnějších rozlišení daní podle vazby na důchod poplatníka.

1.1.1 Přímé daně

Přímé daně jsou vyjádřeny kdekoli v dani z příjmů fyzických osob a v dani z příjmů právnických osob. Vztahy mezi těmito dvěma daněmi jsou stanoveny, i když různými způsoby tak, aby se zabránilo ekonomickému dvojímu zdanění příjmů právnických osob. (Boria, 2017, s. 5). Kubátová (2010, s. 20) dodává, že *„tyto daně platí poplatník na úkor svého důchodu a předpokládá se, že je nemůže přenést na jiný subjekt.*

Daně přímé dělíme na daně z příjmu fyzických osob (osobní důchodová daň) a daně z příjmu právnických osob, které jsou tvořeny příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s majetkem a na majetkové daně.

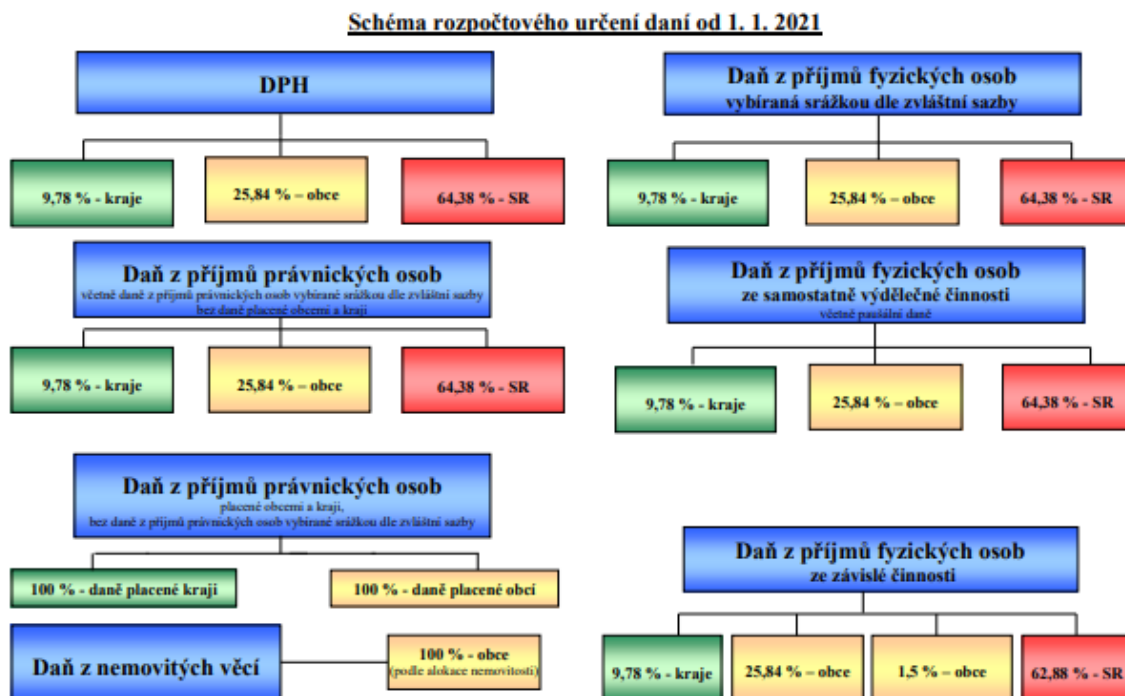
1.1.2 Nepřímé daně

Kubátová (2010, s. 20) předpokládá, že subjekt, který tuto daň odvádí, ji neplatí z vlastního důchodu, ale že ji přenáší na jiný daňový subjekt, a to prostřednictvím zvýšení ceny. Daň je tedy zahrnuta v ceně zboží. Jedná se o daně selektivní (spotřební daň) a univerzální (daň z přidané hodnoty a ekologická daň).

1.1.3 Schéma rozpočtového určení daní

Následující souhrnné schéma představuje procentuální rozdělení vybraných daní jak do státního rozpočtu, tak do rozpočtů samosprávných celků. Na první pohled je patrné,

že státní rozpočet je z více jak 60 % naplňován daněmi přímými, zejména tedy daní z příjmu fyzických a právnických osob.

Obrázek 1 Schéma rozpočtového určení daní (Zdroj: Finančnísprava.cz, 2021)

1.2 Daň

Jedním z nejdůležitějších pojmů související s daňovou soustavou je daň, kterou můžeme chápat jako transfer, tedy jednostranný pohyb statků (služeb, zboží, peněz) od jednoho subjektu k druhému. Dle Klimešové (2018, s. 12) je daň definována jako: „*povinná, zákonem uložená platba do veřejného rozpočtu, která je neúčelová, neekvivalentní, nenávratná, a která se pravidelně opakuje.*“ Klimešová (2018, s. 12) dále vysvětluje neekvivalentnost daně jako „cenu“, kterou platí subjekt za spotřebovávání veřejně poskytovaných statků a neúčelovost jako výnos daní, který není určen na konkrétní účel. Neví se, co konkrétně bude z těchto prostředků financováno.

1.3 Funkce daní

Daně, jako nástroj ekonomické politiky státu, plní i jiné funkce než jen naplnění veřejného rozpočtu. Kubátová (2010, s. 19) mezi nejdůležitější funkce daní řadí:

- **Fiskální funkce** – jedná se o primární funkci daně, která hraje hlavní roli při formování veřejného rozpočtu nezbytného pro realizaci národních a celostátních programů. Fiskální funkce tedy zajišťuje vytvoření finančních zdrojů státu nezbytných pro výkon jeho role, tedy financování veřejných výdajů (např. zdravotnictví, školství, obrana...). Jedná o historicky nejstarší funkci daní, která je obsažena i ve všech níže uvedených funkcích.
- **Alokační funkce** – se využívá ve chvíli, kdy na trhu dochází k neefektivní alokaci zdrojů a efektivnost mechanismů tak selhává. Za hlavní důvody pro tržní selhání se považují nedokonalá konkurence a externality. V tu chvíli stát alokuje prostředky tam, kde je jich nedostatek, a to buď formou tzv. nepřímé daňové podpory (daňových úlev) nebo přímým vložením prostředků (dotací), anebo naopak odebráním prostředků z oblastí, kde je jich příliš (zvýšení daní, nová zdanění). (Kubátová, 2010, s. 19, Vančurová a kol., 2020, s. 11)
- **Redistribuční (přerozdělovací) funkce** – prostřednictvím daní zajišťuje přerozdělení důchodů od bohatších vrstev k chudším, a to formou placení vyšších daní z vyšších příjmů (např. solidární daň). V konečném důsledku dochází k zajištění sociální stability obyvatelstva.
- **Stabilizační funkce** – tuto funkci stát využívá ke zmírnění výkyvů v ekonomickém cyklu, a to buď pomocí odčerpání daní do veřejného rozpočtu z důvodů předcházení přehřátí ekonomiky, anebo nastartování ekonomiky formou snížení daní. (Kubátová, 2010, s. 19, Vančurová a kol., 2020, s. 11–13)

1.4 Konstrukční prvky daně

Konstrukční prvky daně představují míru dopadu (působení) daně na jednotlivé subjekty, proto je důležité u každé z jednotlivých druhů daní posuzovat její prvky v jejich vzájemných souvislostech. Základními prvky, bez kterých se konstrukce daně neobejde jsou: daňový subjekt, předmět daně, základ daně a zdaňovací období, sazba daně. Dalšími prvky, které nejsou nutné a slouží jen k plnění dalších funkcí řadíme: osvobození od daně, odpočty od základu daně a slevy na dani. (Vančurová a kol., 2020, s. 13-14)

- **Daňový subjekt** – Vančurová a kol. (2020, s. 14) říká, že „*daňový subjekt je osoba povinná strpět, odvádět nebo platit daň.*“ Dle pravidel placení daně jsou daňové subjekty rozlišovány na poplatníky a plátce.

- Poplatník daně je daňový subjekt, jehož příjmy, činnosti nebo majetek (předmět) jsou dani přímo podrobeny.
- Plátce daně je daňový subjekt, který je povinen správcem daně pod vlastní majetkovou odpovědností odvést daň vybranou od jiných poplatníků nebo sraženou poplatníkům. (Vančurová a kol., 2020, s. 15)
- **Předmět daně** – jedná se o veličinu, ze které se daň vybírá a její stručné vymezení bývá součástí názvu daňového zákona – v našem případě např. zákon o daních z příjmů. Předmětem zdanění jsou obecně čtyři skupiny – majetek, důchod, spotřeba a hlava (osoba). (Vančurová a kol., 2020, s. 17)
- **Základ daně** – udává množství předmětu daně v měrných jednotkách, upravené podle zákonných pravidel. Měrnými jednotkami jsou buď jednotky fyzikální (kus, t, m²...) nebo hodnotové vyjádření v korunách. (Vančurová a kol., 2020, s. 21)
- **Zdaňovací období** – jde o pravidelný časový interval, za který se stanoví základ, výše daně a daň se platí. Základním zdaňovacím obdobím, které se používá u daní přímých, pokud se nejedná o daně bez zdaňovacího období, je kalendářní rok neboli 12 měsíců. Nejčastějším zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc a v omezené míře se používá i kalendářní čtvrtletí. (Vančurová a kol., 2020, s. 22)
- **Daňová sazba** – je dalším důležitým konstrukčním prvkem, díky kterému ze základu daně (sníženého o odpočty) vypočítáme výši daně. Podle druhu předmětu daně nebo daňového subjektu dělíme sazbu na jednotnou (je stejná pro všechny typy předmětu) a diferencovanou (DPH). A dle typu základu daně dělíme na pevnou daň (je vztahena k fyzikální jednotce ZD) a relativní (ZD je vyjádřen v peněžních jednotkách a sazba je vyjádřena v procentech). (Vančurová a kol., 2020, s. 25)

1.5 Daňový řád

Jak již bylo jednou zmíněno, daň je povinná a zákonem uložená platba. Je tedy zapotřebí, aby stát určil pravidla k efektivnímu výběru daní i s případnými donucujícími prostředky. Bylo nutné optimalizovat požadavky jak daňových subjektů na co nejmenší zátěž, tak státu na včasnost a správnou výši při výběru daní. Toto vše s účinností od 1. 1. 2011 vyústilo ve formulaci nového procesního zákona upravujícího pravidla správy daní. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, vstoupil v platnost 3. 9. 2009 vyhlášením ve sbírce zákonů.

Při tvorbě daňového řádu byla zohledněna judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu. (Kozdera, © 2010)

V § 1 odst. 1 a 2 daňového řádu je uvedeno, že „*Tento zákon upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní. Přičemž správa daně je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.*“ (Zákon č. 280/2009, § 1)

Daňový řád dále uvádí, že základem pro zjištění a stanovení daně je daňové tvrzení, tedy: daňové přiznání (dodatečné daňové přiznání), hlášení (následné hlášení), vyúčtování (dodatečné vyúčtování), které je podané daňovým subjektem. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

2 PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY

Pracovněprávní vztahy jsou právní vztahy, které vznikají v přímé souvislosti s výkonem práce za úplatu, a to mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. V současné době pracovněprávní vztahy upravuje Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů a subsidiární předpis Občanský zákoník, který se použije v případech, které nejsou upraveny zákoníkem práce. (Ppropo.mpsv.cz, 2021)

Šubrt a kol. (2020, s. 33) uvádí, že základním pracovněprávním vztahem je pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.

2.1 Pracovní poměr

Pracovní poměr je nejčastějším pracovněprávním vztahem. Jde o smluvní vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, ve kterém se zaměstnanec zavazuje vykonávat práci za plat nebo mzdu. Vzhledem k tomu, že na základě Listiny základních práv a svobod čl. 26 odst. 1 a 3 má každý „právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu a každý má právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací“ (USNESENÍ předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD č. 2/1993 Sb., 1993) je důležité, aby tato práva zaměstnavatelé respektovali a zároveň zajišťovali rovné zacházení se všemi zaměstnanci, což dokládá i § 16 odst. 2 zákoníku práce, který uvádí, že „v pracovněprávních vztazích je zakázána jakákoliv diskriminace“. (Zákon č. 262/2006 Sb.)

2.2 Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

Vedle pracovního poměru existují ještě další formy závislé práce, a to dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, kam řadíme dohodu o provedení práce a dohodu o pracovní činnosti. Tyto dohody jsou upraveny v III. části zákoníku práce. Hůrka (2019, s. 51) říká, že dohody jsou flexibilními formami zaměstnání a mají spíše doplňkový charakter. Uzavírají se zpravidla pro práce menšího rozsahu nebo se využívají pro tzv. nepravidelnou výpomoc. Obě dohody musí být písemné. Na rozdíl od pracovního poměru nemá zaměstnavatel povinnost rozvrhnout pracovní dobu. § 77 odst. 2 zákoníku práce upřesňuje, že se na práci konanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr vztahuje úprava pro výkon práce v pracovním poměru s výjimkou, pokud jde o: převedení na jinou práci a přeložení, dočasné přidělení, odstupné, pracovní dobu a dobu odpočinku, překážky v práci na straně zaměstnance, dovolenou, skončení pracovního

poměru, odměňování (s výjimkou minimální mzdy) a cestovní náhrady. (Zákon č. 262/2006 Sb.)

2.2.1 Dohoda o provedení práce

Dohoda o provedení práce je dvoustranným právním jednáním, kdy dochází k výkonu závislé činnosti. Rozsah práce je omezen na 300 hodin v kalendářním roce u jednoho zaměstnavatele což znamená, že pokud má zaměstnanec u tohoto zaměstnavatele uzavřeno více dohod o PP, odpracované hodiny za jednotlivé dohody se započítávají do rozsahu práce.

Dohoda o provedení práce musí být uzavřena písemně, ovšem zákoník práce stanoví pouze dobu, na kterou se dohoda uzavírá, ostatní obsahové stránce je ponechána smluvní volnost stran. Nicméně by dohoda měla obsahovat i informace o druhu sjednané práce, rozsahu pracovní doby a odměně z dohody, což vyplývá z povahy pracovněprávního vztahu. (Hůrka, 2019, s. 162) Šubrt a kol. (2020, s. 67) dodává, že pokud by příjem z dohody o provedení práce za jeden kalendářní měsíc činil více jak 10 000 Kč, byl by zaměstnanec účasten nemocenského i důchodového pojištění, které má povinnosti odvést zaměstnavatel. Z povahy dohody o provedení práce vyplývá, že dohoda končí provedením sjednané práce. Ukončení pracovněprávního vztahu založeného dohodou o provedení práce se řídí § 77 odst. 4 zákoníku práce.

2.2.2 Dohoda o pracovní činnosti

Základním rozdílem mezi dohodou o provedení práce a pracovní činnosti je odlišný maximální rozsah sjednané práce. Dohoda o pracovní činnosti může být sjednaná i na dobu delší než 300 hodin v témže kalendářním roce, ovšem dle § 76 odst. 1 zákoníku práce může být uzavřena i na dobu kratší. Je ovšem stále nutné dodržet § 76 odst. 2 zákoníku práce, který uvádí, že „není možné vykonávat práci v rozsahu překračujícím v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby“. (Zákon č. 262/2006 Sb.) Rozsah práce tedy nesmí přesáhnou v průměru 20 hodin týdně a zároveň je třeba dle § 76 odst. 3 téhož zákona dodržet sjednaný a nejvýše přípustný rozsah poloviny stanovené týdenní pracovní doby, což se posuzuje za celou dobu, na kterou byla dohoda o pracovní činnosti uzavřena, nejdéle však za období 52 týdnů. (Zákon č. 262/2006 Sb.)

I dohoda o pracovní činnosti musí být uzavřena písemně a musí obsahovat: druh sjednané práce, dobu, na kterou se dohoda uzavírá a rozsah pracovní doby. Dohoda může být sjednána na dobu určitou nebo neurčitou. (Pprop.mpsv.cz, 2021)

Ke zrušení právního vztahu založeného dohodou o pracovní činnosti dochází dle Hůrky (2019, s. 161) na základě oboustranného ujednání účastníků. Pokud si strany způsob zrušení nesjednaly, právní vztah zaniká na základě zákona.

2.3 Základ daně

Základ daně je předmět daně upravený v § 5 ZDP a slouží pro stanovení daňové povinnosti poplatníka. Vančurová a kol. (2020, s. 162, 167) vysvětlují, že základ daně z příjmu ze závislé činnosti je dílčím základem daně, v rámci kterého se zdaňují mzdy a platy, u kterého nelze využít žádné výdaje a do konce roku 2020 se naopak ještě zvyšuje o sociální pojištění, které je povinen hradit zaměstnavatel za zaměstnance. Odst. 5 ZDP uvádí, že se do základu daně nezapočítávají příjmy osvobozené od daně a příjmy, které jsou zdaněny zvláštní sazbou daně dle § 36 ze samostatného základu daně. (Zákon č. 586/1992 Sb.). Základ daně v roce 2020 tvořila hrubá mzda navýšená o sociální a zdravotní pojištění, které za zaměstnance hradí zaměstnavatel, tedy tzv. superhrubá mzda (SHM), která byla pro rok 2021 zrušena.

2.4 Srážková daň

Rindová a Rohlíková (2020, s. 68) ve své publikaci uvádí, že se srážková daň odvádí u zaměstnanců bez podepsaného Prohlášení plynoucích z dohod o provedení práce do 10 000 Kč (včetně) v souhrnu u téhož plátce daně v daném měsíci. Týká se též ostatních příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků nepřesahující částku rozhodnou pro účast na nemocenském pojištění. Šubrt a kol. (2020, s. 246) uvádí, že výše této částky pro rok 2020 činila 3 000 Kč, přičemž pro rok 2021 byla rozhodná částka zvýšena na 3 500 Kč. (Financisprava.cz, 2021)

2.5 Zálohová daň

Zálohová daň z příjmů ze závislé činnosti se počítá u zaměstnanců, kteří u svého zaměstnavatele podepsali Prohlášení. Daň se vypočítá z úhrnu příjmů ze závislé činnosti zúčtovaných za kalendářní měsíc. Vypočtenou zálohu na daň zaměstnavatel sníží o prokázané měsíční slevy na dani a následně i měsíční daňové zvýhodnění na děti. V roce 2020 činila sazba zálohové daně 15 % a počítala se ze základu pro výpočet zálohy, kterým byla superhrubá mzda. Pro rok 2021 platí sazba ve výši 15 % pro příjmy nepřesahující 4násobek průměrné mzdy (141 764 Kč) a pro částku tento základ přesahující platí sazba

23 %. V roce 2021 tvoří základ daně hrubá mzda. Vypočtené zálohy se zaokrouhlí na celé koruny nahoru. (Financnisprava.cz, 2021)

3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A FUNKČNÍCH POŽITKŮ

Daň z příjmů ze závislé činnosti je podle Šubrta a kol. (2020, s. 218) daň vybíraná srážkou formou záloh a podle § 38h odst. 2 činí 15 % a solidárního zvýšení daně u zálohy podle § 38ha ve výši 7 % (od roku 2021 byl § 38 ha zrušen). Pelech a Rindová (2020, s. 31) dodávají, že zákon o dani z příjmů označuje příjemce příjmů ze závislé činnosti nebo za výkon funkce jako zaměstnance a plátce těchto příjmů jako zaměstnavatele. Závislou činnost zákoník práce v § 2 odst. 1 definuje jako „*práci, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.*“ (Zákon č. 262/2006 Sb.)

3.1 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Příjmy ze závislé činnosti, které jsou zdaňovány, jsou upraveny § 6 ZDP, který říká, že se jedná o „*plnění v podobě příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru v nichž poplatník je povinen dbát příkazů plátce*“ (Zákon č. 586/1992 Sb.) a taky plnění v podobě funkčního požitku.

Šubrt a kolektiv (2020, s. 224) funkčními požitky rozumí:

- funkční platy a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci a některých orgánů a soudců,
- odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, spolcích a zájmových sdružení, komorách a v jiných orgánech a institucích,
- příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným, komanditisty komanditní společnosti a odměny člena orgánu právnické osoby a likvidátora. (Zákon č. 586/1992, § 6 odst. 2)

§ 6 odst. 11 ZDP z funkčních požitků vyčleňuje příjmy znalců, tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů a rozhodců za činnost vykonávanou podle zvláštních předpisů. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 6)

3.1.1 Nepeněžní příjmy

Vedle peněžních příjmů mohou zaměstnavatelé zaměstnancům poskytovat taky příjmy nepeněžní (většinou jako tzv. zaměstnanecké benefity). Některé z nich taky podléhají zdanění jako příjmy zaměstnanců dle § 6 ZDP. Takovým příjmem se podle Pelecha a Rindové (2020, s. 38) rozumí částka, která spočívá v **cenovém rozdílu** (resp. cenovém zvýhodnění), o kterou je úhrada zaměstnance zaměstnavateli za poskytnuté plnění (práva, služby nebo věci) nižší, než je cena určená podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku – tedy cena obvyklá nebo cena, kterou zaměstnavatel běžně účtuje jiným osobám. Dalším zvláštním příjmem, považovaným za nepeněžní, který Pelech a Rindová (2020, s. 39) uvádí, je **bezplatné poskytnutí motorového vozidla** zaměstnavatelem zaměstnanci, a to jak ke služebnímu, tak i k soukromému účelu. Pro daň z příjmu se tato nepeněžní výhoda oceňuje částkou ve výši 1 % ze vstupní ceny vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc. Minimální výše částky považována za příjem zaměstnance je však 1 000 Kč. V případě postupného poskytnutí více vozidel v rámci jednoho kalendářního měsíce, se vychází z nejvyšší vstupní ceny motorového vozidla. Pokud zaměstnavatel poskytne bezplatně v průběhu kalendářního měsíce zaměstnanci více vozidel současně, za příjem zaměstnance se považuje 1 % z úhrnu vstupních cen všech motorových vozidel. (Zákon č. 586/1992, § 6 odst. 6) I zde platí, že částka za každé vozidlo musí být minimálně 1 000 Kč. Tento nepeněžní příjem je zahrnut do vyměřovacího základu pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a pojistného na zdravotní pojištění. Pokud by zaměstnavatel neposkytl motorové vozidlo bezplatně, ale pronajímal by jej dlouhodobě jen pro soukromé účely za dohodnutou nízkou úhradu, je zdanitelným příjmem rozdíl mezi dohodnutým placeným nájmem a cenou obvyklou za pronájem daného vozidla

3.2 Příjmy ze závislé činnosti, které nejsou předmětem daně

Šubrt a kol. (2020, s. 230–233) uvádí, že předmětem daně z příjmů nejsou:

- náhrady cestovních výdajů, včetně bezplatného stravování poskytnuté zaměstnavatelem na pracovních cestách,
- hodnota poskytnutých osobních ochranných pracovních prostředků, oděvů a obuvi. Dle pokynu D-22 se jedná o „*pracovní oblečení určené zaměstnavatelem pro výkon zaměstnání včetně příspěvků na jeho udržování.*“ (Pokyn GFŘ D-22, 2015, s. 10),
- hodnota čistících, mycích a dezinfekčních prostředků,

- hodnota ochranných nápojů, sloužící k ochraně zdraví při zátěži tepelným zářením nebo chladem,
- náhrady za opotřebení vlastního nářadí potřebných pro výkon práce,
- náhrada za prokázané výdaje za vydání paměťové karty řidiče a za odborné vyšetření řidičů jako součást pravidelných prohlídek (Pokyn GFŘ D-22, 2015, s. 10),
- příjmy od zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek pro výkon práce.

3.3 Nezdánitelné části základu daně

K prokázaným nezdanitelným částkám dle Šubrta a kol. (2020, s. 251) plátce přihlíží až při ročním zúčtování záloh za zdaňovací období, a to za podmínek uvedených v § 38k odst. 5 ZDP. Popřípadě si je poplatník může uplatnit v daňovém přiznání. Tyto nezdanitelné částky snižují roční základ daně.

3.3.1 Odpočet bezúplatného plnění

Macháček (2019, s. 24–26) zmiňuje, že za bezúplatná plnění se považují jak plnění peněžní, tak nepeněžní, včetně bezúplatně poskytnutých služeb. Dle § 15 odst. 1 ZDP lze tedy od základu daně odečíst:

- hodnotu bezúplatného plnění, určeného pro vymezené účely, poskytnutého obcím, krajům, organizačním složkám státu a právnickým osobám, které sídlí na území ČR.
- hodnotu bezúplatného plnění, pro financování zařízení, poskytnutého fyzickým osobám, které bydlí na území ČR a jsou poskytovateli zdravotních služeb, provozují zařízení pro péči o toulavá a opuštěná zvířata a pro jedince ohrožených druhů živočichů.
- hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého fyzickým osobám, které jsou poživateli starobního důchodu a mají bydliště na území ČR na zdravotnické prostředky nejvýše do částky nehrazené zdravotními pojišťovnami, na majetek, který jim usnadňuje vzdělávání a zařazení do zaměstnání a na zvláštní pomůcky. Tato bezúplatná plnění se týkají také nezletilých dětí závislých na péči jiné osoby.

Od základu daně je možné odečíst částku z výše uvedených bezúplatných plnění činí-li alespoň 1 000 Kč za rok, popřípadě přesáhne-li 2 % ze ZD, maximálně však 15 % ročního základu daně.

Za bezúplatné plnění se považuje i bezpříspěvkové dárcovství krve nebo jeho složek. Zaměstnanec má v takovém případě nárok na odpočet ve výši 3 000 Kč. Hodnota odběru orgánu a krvetvorných buněk se oceňují částkou 20 000 Kč.

3.3.2 Odpočet úroků z financování bytových potřeb

Dle § 15 odst. 3 a 4 ZDP se může od ZD odečíst *„částka, která se rovná úrokům zaplaceným ve zdaňovacím období z úvěrů ze stavebního spoření, úrokům z hypotečního úvěru poskytnutých bankou, sníženým o státní příspěvek použitým poplatníkem na financování bytových potřeb.“* Při ročním zúčtování lze odečíst částku v prokazatelné výši nepřesahující 300 000 Kč (od roku 2021 150 000 Kč) ze všech úvěrů téže společně hospodařící domácnosti. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 15)

3.3.3 Odpočet příspěvků na penzijní připojištění a penzijní spoření

Odpočet příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění a doplňkové penzijní pojištění je ošetřeno § 15 odst. 5 ZDP. Macháček (2019, s. 41) uvádí, že *„částka, kterou lze odečíst, se rovná úhrnu částí měsíčních příspěvků, které v jednotlivých kalendářních měsících zdaňovacího období přesáhly výši, od které náleží maximální státní příspěvek“*, který náleží v případě, kdy si účastník přispívá alespoň 1 000 Kč, přičemž *„od základu daně ve zdaňovacím období lze odečíst příspěvek v celkovém úhrnu nejvýše 24 000 Kč.“* (Zákon č. 586/1992 Sb., § 15)

3.3.4 Odpočet pojistného na soukromé životní pojištění

Pro účely uplatnění daňových odpočtů se dle Macháčka (2019, s. 46) rozumí pojištění pro případ dožití, pro případ smrti nebo dožití a pojištění na důchodové pojištění. Maximální částka pro uplatnění při RZ je 24 000 Kč za rok při dodržení podmínek uvedených v ZDP § 15 odst. 6.

3.3.5 Odpočet členských příspěvků

ZDP v § 15 odst. 7 hovoří o členských příspěvcích v odborových organizacích, která obhájí hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců v rozsahu zákoníku práce. Při RZ lze

uplatnit odpočet do výše 1,5 % zdanitelných příjmů maximálně však do částky 3 000 Kč za zdaňovací období. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 15)

3.3.6 Úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání

Nezdanitelnou částí základu daně je úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání v případě, že nebyla hrazena zaměstnavatelem a zaměstnanec ji neuplatnil jako výdaj z podnikání. Zaměstnanec si může od základu daně odečíst maximální částku 10 000 Kč. V případě, že se jedná o poplatníka se zdravotním postižením částka se zvyšuje na 13 000 Kč a až 15 000 Kč si může odečíst osoba s těžším zdravotním postižením. (Zákon č. 586/1992 Sb., § 15)

3.4 Slevy na dani

Slevy na dani umožňují poplatníkovi, dle zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., ještě dále snížit zjištěnou daňovou povinnost. Slevy mohou být uplatňovány souběžně v případě splnění zákonem daných podmínek a dále jen, pokud výše daně umožní uplatnit tyto slevy. Macháček (2019, s. 65) vysvětluje, že zaměstnavatel každý měsíc sníží vypočtenou daň o jednu dvanáctinu částky slevy, přičemž ke slevě na manžela(-ku) a za umístění dítěte, plátce přihlédne až při ročním zúčtování záloh. Slevy na dani se mohou uplatnit pouze v daném zdaňovacím období a jsou dále nepřevoditelné. V tabulce č. 1 je uveden přehled slev pro rok 2020, přičemž základní sleva na poplatníka byla od roku 2021 zvýšena na částku 27 840 Kč za rok.

Tabulka 1 Přehled slev na dani pro rok 2020 (vlastní zpracování dle § 35ba, b ZDP)

Slevy na dani pro rok 2020		
	Roční částka v Kč	Měsíční částka v Kč
Na poplatníka	24 840	2 070
Na manžela/ku	24 840	Nelze uplatnit
Na manžela/ku ZTP/P	49 680	Nelze uplatnit
Invalidní důchod I. a II. stupně	2 520	210
Invalidní důchod III. stupně	5 040	420
Držitel průkaz ZTP/P	16 140	1 345
Student	4 020	335
Sleva za umístění dítěte	Max do min. mzdy	Nelze uplatnit

3.4.1 Sleva na poplatníka

Sleva na poplatníka je základní slevou, na kterou má nárok každý zaměstnanec, který u svého zaměstnavatele učinil Prohlášení k dani. Sleva na poplatníka se uplatňuje ve výši jedné dvanáctiny z částky 24 840 Kč každý kalendářní měsíc. Poplatník si tedy každý měsíc může od vypočtené daně odečíst částku ve výši 2 070 Kč. Slevu lze uplatnit za celý rok bez ohledu na to, kolik měsíců ve zdaňovacím období pobíral poplatník zdanitelných příjmů. V rámci ročního zúčtování daně poslední plátce odečte celkovou slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč. To může mít pozitivní dopad ve formě přeplatku daně u zaměstnanců, kteří po část roku nepobírali mzdu ani jiné příjmy ze závislé činnosti z důvodu pracovní neschopnosti nebo nezaměstnanosti. (Macháček, 2019, s. 66)

3.4.2 Sleva na dani na manžela(ku)

Sleva na dani na manžela(ku) činí 24 840 Kč ročně a je upravena v § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP. Dle zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů se manželem(-kou) rozumí také partner, tedy osoba, která uzavřela partnerství. (Zákon č. 115/2006 Sb.) Macháček (2019, s. 67) uvádí, že pro uplatnění slevy je zapotřebí splnění dvou základních podmínek a to, že manžel(-ka) žije s poplatníkem ve společné domácnosti a zároveň nemá vlastní příjem přesahující částku 68 000 Kč za zdaňovací období. Dle pokynu Ministerstva financí D-300 se za vlastní příjem manžela(-ky) považuje: *„úhrn všech vlastních příjmů dosažených ve zdaňovacím období, nesnížených o daňové výdaje (hrubý příjem), včetně příjmů, které podléhají srážkové dani nebo jsou osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob nebo nejsou předmětem této daně, s výjimkou příjmů uvedených v § 3 odst. 4 písm. b) a příjmů uvedených v § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP“*. (Pokyn č. D-300, 2006, s. 378) Pelech a Rindová (2020, s. 87) upozorňují, že s ohledem na GDPR výši vlastního příjmu manželky poplatník není povinen prokazovat. Stačí pravdivé prohlášení, že vlastní příjem manželky nepřesáhl částku 68 000 Kč za dané zdaňovací období. Toto prohlášení se uvádí v Žádosti o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění. V případě, že je manžel(-ka) držitelem průkazu ZTP/P částka 24 840 Kč se zvýší na dvojnásobek. Dle § 35ba odst. 3 ZDP je možné slevu ve výši jedné dvanáctiny uplatnit v měsíci, na jehož počátku byly splněny podmínky pro uplatnění nároku na snížení daně. Slevu na manžela(ku) lze uplatnit pouze v rámci ročního zúčtování daně a daňového zvýhodnění, které provede plátce, u kterého poplatník učinil prohlášení k dani. (Macháček, 2019, s. 68)

3.4.3 Sleva na dani na invaliditu

Jedná se o slevu na vlastní invaliditu poplatníka, která se může uplatnit při výpočtu zálohy na daň ze závislé činnosti vždy ve výši jedné dvanáctiny za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly podmínky pro uplatnění slevy splněny. Rindová a Rohlíková (2021, s. 82–83) rozlišují slevu na základní, rozšířenou a slevu na dani na držitele ZTP/P. Jednotlivé slevy se vzájemně kumulují.

- **Základní slevu na invaliditu** ve výši 2 520 Kč ročně (210 Kč měsíčně) si může poplatník uplatnit, je-li mu z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně. (Rindová, Rohlíková, 2021 str. 82) Poplatník je povinen zaměstnavateli předložit rozhodnutí o přiznání důchodu a následně každý rok předkládat potvrzení o výplatě důchodu. Slevu si může poplatník uplatnit došlo-li, z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního a starobního důchodu, k zániku nároku na částečný invalidní důchod. Tato skutečnost se prokazuje potvrzením finančního úřadu.
- **Rozšířenou slevu na invaliditu** ve výši 5 040 Kč ročně (420 Kč měsíčně) si poplatník uplatní opět na základě přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně z důchodového pojištění. Prokázání nároku na slevu je shodné jako u základní slevy na invaliditu.
- **Slevu na dani na držitele průkazu ZTP/P** ve výši 16 140 Kč ročně (1 345 Kč měsíčně) si může poplatník uplatnit, pokud má přiznaný průkaz ZTP/P, což prokáže zaměstnavateli, u kterého učinil Prohlášení, předložením průkazu ZTP/P nebo rozhodnutím o jeho přiznání úřadem práce. (Rindová, Rohlíková, 2021, s. 84)

3.4.4 Sleva na dani na studenta

V případě, že se poplatník soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, avšak maximálně do dovršení věku 26 let nebo maximálně do 28 let, pokud se jedná o prezenční formu v doktorském studijním programu na vysoké škole, může si poplatník uplatnit slevu ve výši 4 020 Kč ročně (335 Kč měsíčně). Pro uplatnění slevy je poplatník povinen zaměstnavateli, u kterého učinil Prohlášení, předložit potvrzení příslušné školy nebo učiliště, kde se soustavně připravuje na budoucí povolání. Potvrzení se vydává vždy na celý školní rok a je třeba jej doložit nejpozději do 30 dnů po nástupu do zaměstnání. (Rindová, Rohlíková, 2021, s. 84)

3.4.5 Sleva na dani za umístění dítěte v předškolním zařízení

Slevu za umístění dítěte si dle § 35bb odst. 1 ZDP může poplatník uplatnit ve výši „výdajů prokazatelně vynaložených za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení na dané zdaňovací období“ (Zákon č. 586/1992 Sb.) nejvýše však do výše minimální mzdy, která pro rok 2020 činí 14 600 Kč a pro rok 2021 byla stanovena na částku 15 200 Kč. Macháček (2019, s. 78) upozorňuje, že z výše zmíněné citace je zásadní, na které období, tedy kalendářní rok, je školkovně placeno. Slevu si může uplatnit pouze poplatník žijící s vyživovaným dítětem ve společné domácnosti. Slevu si může uplatnit pouze jeden z poplatníků žijících s dítětem ve společné domácnosti, a to vždy za celé zdaňovací období, jednou ročně, v rámci ročního zúčtování záloh na daň.

3.5 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě

O daňové zvýhodnění si dle Macháčka (2019, s. 90) poplatník snižuje již vypočtenou daň z příjmů fyzických osob sníženou dle § 35a a § 35ba ZDP, a to formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a současně daňového bonusu.

ZDP v § 35c a § 35d uvádí, že poplatník daně z příjmů fyzických osob má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti (Zákon č. 586/1992 Sb.), a to ve výši uvedené v tabulce č. 2.

Tabulka 2 Přehled daňového zvýhodnění pro rok 2020 (Zdroj: vlastní zpracování dle ZDP § 35c)

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě pro rok 2020		
	Roční částka v Kč	Měsíční částka v Kč
Na první dítě	15 204	1 267
Na druhé dítě	19 404	1 617
Na třetí a každé další dítě	24 204	2 017
Na první dítě ZTP/P	30 408	2 534
Na druhé dítě ZTP/P	38 808	3 234
Na třetí a každé dítě ZTP/P	48 408	4 034

3.6 Daňový bonus

O daňovém bonusu Pelech a Rindová (2020, s. 122) hovoří ve chvíli, kdy výše měsíčního daňového zvýhodnění na dítě u poplatníka bude vyšší než částka zálohy na daň po slevách

(bez přihlídnutí k dětem). Aby mohl být daňový bonus přiznán, musí úhrn zdanitelných příjmů na počátku výpočtu RZ činit nejméně šestinásobek minimální mzdy – pro rok 2020 činí 87 600 Kč a za rok 2021 91 200 Kč. (Mpsv.cz, 2020) Daňový bonus je možné uplatnit od min částky 50 Kč za měsíc a 100 Kč za rok. Maximální výše, kterou lze za měsíc vyplatit je 5 025 Kč. Maximální hranice pro výplatu ročního daňového bonusu činila 60 300 Kč do roku 2020, od roku 2021 byla tato maximální hranice zrušena. V tabulce č. 3 je možné vidět srovnání při zrušení stropu pro výplatu daňového bonusu. Rodiny s více dětmi tak mohou od roku 2021 dosáhnout na daňovém bonusu na částku vyšší než 60 300 Kč. (Mečířová, © 2021)

Tabulka 3 Srovnání daňového bonusu (Zdroj: <https://www.finance.cz/535717-zruseni-stropu-u-danoveho-bonusu/>)

Srovnání daňového bonusu 2020/2021		
Počet dětí, se ZTP/P	Roční daňový bonus 2020	Roční daňový bonus 2021
2 děti, z toho druhé se ZTP/P	54 012 Kč	54 012 Kč
3 děti bez ZTP/P	58 812 Kč	58 812 Kč
3 děti, z toho první se ZTP/P	60 300 Kč	74 016 Kč
4 děti bez ZTP/P	60 300 Kč	83 016 Kč
5 dětí bez ZTP/P	60 300 Kč	107 220 Kč

4 ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH NA DAŇ

Jak uvádí Rindová a Rohlíková (2021, s. 160) roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění je institutem určeným pro poplatníky pouze s příjmy ze závislé činnosti, kteří po skončení roku nejsou povinni a ani sami dobrovolně nebudou podávat daňové přiznání. Roční zúčtování záloh na daň dále umožňuje zaměstnancům uplatnit si ty odpočty, které mohou doložit pouze jednou za rok, a ke kterým tedy nemohlo být v průběhu roku přihlédnuto

4.1 Žádost o roční zúčtování

Pokud zaměstnanec není povinen podat daňové přiznání, může svého zaměstnavatele požádat o roční zúčtování daní, a to nejpozději do 15. 2. následujícího roku. Pokud zaměstnanec v průběhu roku pracoval postupně pro více zaměstnavatelů, o roční zúčtování daně může tento požádat posledního zaměstnavatele, který mu jako poslední v daném roce vyplatil příjem ze závislé činnosti, a u kterého učinil Prohlášení. (Pelech, Rindová, 2019, s. 57). Žádost o roční zúčtování se provádí písemně, vyplněním tiskopisu „Žádost o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění“.

4.1.1 Prohlášení poplatníka

Podpisem tohoto formuláře zaměstnanec potvrzuje způsob odvádění záloh na daň z příjmů. Prohlášení poplatníka neboli tzv. „růžový formulář“ slouží zaměstnanci k tomu, aby si mohl za dané zdaňovací období uplatňovat slevu na poplatníka, slevy na dani a daňové zvýhodnění na dítě. Pokud zaměstnanec pracuje pro více zaměstnavatelů souběžně, může toto prohlášení podepsat (učinit) vždy jen u jednoho zaměstnavatele. Prohlášení poplatníka mohou podepsat jak zaměstnanci v klasickém zaměstnaneckém poměru, tak i externisté pracující na DPP a DPČ. Při nástupu do zaměstnání podepisuje zaměstnanec prohlášení pro aktuální zdaňovací období a každoročně pak nejpozději do 15. února. (Money.cz, 2020).

4.1.2 Potvrzení o zdanitelných příjmech

Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti, sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění vystavuje zaměstnavatel zaměstnanci vždy po ukončení pracovního poměru nebo po ukončení kalendářního roku. Potvrzení slouží pro dalšího zaměstnavatele pro účely RZ. Pokud měl zaměstnanec v průběhu roku více zaměstnavatelů, je zapotřebí,

aby k žádosti o roční zúčtování doložil všechna Potvrzení od předchozích zaměstnavatelů za daný kalendářní rok, kde musí být mimo jiné uvedeno, že zaměstnanec u daného zaměstnavatele učinil Prohlášení. Potvrzení, popřípadě využije poplatník, pokud se rozhodne sám podat daňové přiznání k dani z příjmu. Potvrzení může zaměstnavatel vydat za celé zdaňovací období, nebo za příslušné měsíce zdaňovacího období. (Pelech, Rindová, 2019, s. 6)

4.2 Prokazování rozhodných okolností při ročním zúčtování

Pro potřeby RZ je zapotřebí, aby zaměstnanec předložil zaměstnavateli průkazy dle § 381 ZDP, k údajům uvedeným v Prohlášení, a to do 30 dnů od nástupu do zaměstnání nebo do 15. 2.

4.2.1 GDPR

Jak uvádí Rindová a Rohlíková (2020, s. 110) daňový subjekt, tedy plátce, je povinen prokázat a doložit správnost uplatnění slev, daňového zvýhodnění a nezdanitelných částek. Z tohoto důvodu je zaměstnavatel oprávněn pořizovat kopie zákonem předepsaných písemností, a to v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46 / ES (obecné nařízení o ochraně údajů – General Data Protection Regulation též „GDPR“). Konkrétně článek 6 GDPR bod 1. písm. c) uvádí, že *„zpracování osobních údajů v odpovídajícím rozsahu je zákonné, je-li nezbytné pro splnění právních povinností, která se na správce (v uvedeném případě plátce daně) vztahuje“*, (GDPR, 2016) přičemž zaměstnavatel je povinen získané osobní údaje zabezpečit před případným zneužitím.

4.2.2 Prokazování nezdanitelných částí

- Rindová a Rohlíková (2020, s. 112) uvádí, že pokud poplatník poskytne bezúplatná plnění (dary) na vymezené účely prokáže tyto potvrzením příjemce bezúplatného plnění o jeho výši a účelu. Macháček (2019, s. 26) doplňuje, že hodnota bezúplatných plnění může být od ZD odečtena pouze v tom zdaňovacím období, ve kterém byly prokazatelně poskytnuty. Nejvhodnějším dokladem by byla darovací smlouva.
- Úroky placené z úvěru na bytové potřeby se prokazují dle toho, o kterou bytovou potřebu se jedná. Macháček (2019, s. 36) nás odkazuje na § 381 odst. 1 písm. b) až

g) ZDP, kde jsou podrobně jednotlivé doklady uvedeny. Kopie by opět měly být přiloženy k žádosti o RZ.

- Pokud poplatník platí příspěvky na penzijním připojištění nebo doplňkovém penzijním spoření musí pro účely RZ předložit smlouvu o penzijním připojištění, popřípadě doplňkovém penzijním spoření, která jsou založena trvale, a každý rok ještě dokládat potvrzení dané penzijní společnosti o příspěvcích zaplacených poplatníkem za uplynulé zdaňovací období.
- Člen odborové organizace platící členské příspěvky dokládá jejich výši potvrzením odborové organizace o zaplacení členských příspěvků v daném roce.
- Úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání se prokazuje potvrzením o výši zaplacené úhrady za daný rok. (Rindová, Rohlíková, 2020, s 112)

4.2.3 Prokazování slev na dani

Stejně jako se musí řádně doložit nezdánitelné části, je zapotřebí doložení průkazů i pro prokázání slev na dani.

- Základní sleva na poplatníka – se prokazuje učiněným prohlášením se současnou kontrolou údajů v občanském průkazu či pasu.
- Sleva na studenta – u studentů starších 18 let musí být doloženo potvrzením školy či učiliště pro příslušný rok, semestr, popřípadě jinak stanovené období studia, že se připravuje na budoucí povolání. U studia na zahraniční škole se dokládá rozhodnutí MŠMT. (Msm.cz, 2005)
- Slevu na invaliditu I. II. a III. stupně poplatník dokládá výměrem o přiznání důchodu společně s potvrzením o výplatě důchodu a popřípadě potvrzením FÚ při zániku nároku na invalidní důchod z důvodu souběhu nároku na starobní důchod.
- Sleva na invaliditu ZTP/P se prokazuje stejně jako je tomu u invalidity I. – III. stupně společně s přiložením průkazu ZTP/P nebo rozhodnutím o jeho přiznání.
- Slevu na manžela/ku (registrovaného partnera/ku) si může poplatník uplatnit až při RZ, kdy se doporučuje dodat čestné prohlášení, že příjmy nepřesáhly za daný rok stanovený limit 68 000 Kč. Je-li držitelem průkazu ZTP/P, dokládá se i tento průkaz nebo samotné rozhodnutí o přiznání průkazu.

- Uplatnění slevy za umístění dítěte je možné na základě potvrzení vydaného předškolním zařízením o výši vynaložených výdajů za umístění dítěte. Potvrzení musí obsahovat náležitosti dokládající průkaznost, tedy jméno dítěte, celkovou částku výdajů a datum zápisu zařízení do školského rejstříku. (Rindová, Rohlíková, 2020, s. 113)

4.2.4 Prokazování daňového zvýhodnění

Vzhledem k tomu, že daňové zvýhodnění může čerpat pouze jeden z rodičů, musí poplatník doložit mzdové účtárně potvrzení druhého rodiče, že slevu neuplatňuje. Jako potvrzení slouží formulář „Potvrzení zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění“. Tento tiskopis vydává Ministerstvo financí jako nepovinný tiskopis 5556 – vzor č. 2. Pokud druhý z poplatníků není v pracovním poměru, dokládá se čestné prohlášení, ve kterém svým podpisem potvrzuje, že daňovou slevu na dítě neuplatňuje. Toto potvrzení se nemusí dokládat každý rok, pouze v případě změny zaměstnavatele nebo pokud došlo k jakékoliv změně daňového zvýhodnění. Pro uplatnění daňové slevy na dítě je potřeba doložit i rodný list dítěte. (Finance.cz, 2021)

4.3 Výpočet celoroční daně

Při výpočtu daně při ročním zúčtování se postupuje obdobně jako při výpočtu měsíční daňové zálohy jen se vychází z údajů za celé zdaňovací období. Základ daně je tvořen úhrnem všech příjmů od všech (postupných) plátců a celkovým úhrnem pojistného za rok, které je zaměstnavatelem odváděno za zaměstnance. Roční základ daně lze zoptimalizovat pomocí nezdanitelných částí základu daně. V případě, že poplatník žije ve společně hospodařící domácnosti s vyživovanými dětmi, je možné zjištěnou daňovou povinnost dále snížit o částky na uvedené děti.

4.3.1 Výpočet daňové povinnosti

Aby mohl „poslední“ zaměstnavatel provést roční zúčtování daní, potřebuje od zaměstnance doložit všechna potvrzení o příjmech od všech předchozích postupných zaměstnavatelů, čímž zjistí výši celkového úhrnu příjmů zvýšený o úhrn pojistného placený těmito zaměstnavateli. Od zjištěného základu daně se dále odečtou prokázané nezdanitelné částky dle § 15 ZDP a takto upravený ZD se pak zaokrouhlí na celé stokoruny dolů. Vypočtená 15% daň z upraveného ZD se po odpočtu slev porovná s úhrnem sražených měsíčních záloh na daň. Pokud vznikne přeplatek vyšší jak 50 Kč dojde k jeho

vrácení poplatníkovi v následujícím výplatním termínu. Případný nedoplatek se nevybírání, nicméně může být indikací pro chybu vzniklou při sražení měsíční zálohy v průběhu roku. Přehlednou metodiku výpočtu ročního zúčtování bez uplatnění daňového zvýhodnění na děti uvádím v následující tabulce č. 4. Číslování řádků v tabulce odpovídá číslování řádků v tiskopise Výpočet daně a daňového zvýhodnění. (Rindová, Rohlíková, 2020, s. 125)

Tabulka 4 Metodika výpočtu RZ bez uplatnění daňového zvýhodnění (Zdroj: Rindová, Rohlíková, 2020)

Ř.	Legenda
1.	Úhrn příjmů
2.	Úhrn povinného pojistného (SP 24,8 % + ZP 9 %)
3.	Dílčí ZD (ř. 1 + ř. 2)
10.	Nezdanitelné částky celkem (součet dle uplatněných nezdanitelných č.)
11.	ZD snížený o nezdanitelné částky (ř. 3 – ř. 10)
12.	Vypočtená daň – roční daň 15 %
19.	Slevy z roční daně (úhrn ř. 13 až 18a)
20.	Roční daň po snížení o slevy (ř. 12 – ř. 19)
21.	Úhrn sražených měsíčních záloh na daň
22.	Přeplatek (úhrn záloh ř. 21 – roční daň ř. 20)

4.3.2 Výpočet při uplatnění daňového zvýhodnění na dítě

Pokud poplatník uplatňuje jako vyživovanou osobu jedno nebo více dětí je výpočet celoroční daně stejný po celoroční vypočtenou daň po slevách, která v tuto chvíli není konečná. Jedná se o daň před uplatněním daňového zvýhodnění na děti dle § 35c a § 35d ZDP. Úhrn měsíčních daňových záloh se porovná až následně současně s přihlédnutím, k již vyplaceným daňovým bonusům na dítě.

Tabulka 5 Metodika zúčtování při uplatnění daňového zvýhodnění na děti (Zdroj: Rindová, Rohlíková, 2020, s. 143)

Ř.	Legenda
1.	Úhrn příjmů
2.	Úhrn povinného pojistného (SP 24,8 % + ZP 9 %)
3.	Dílčí základ daně (ř. 1 + ř. 2)
10.	Nezdanitelné částky celkem (součet dle uplatněných nezdanitelných č.)
11.	ZD snížený o nezdanitelné částky (ř. 3 – ř. 10)
12.	Vypočtená daň – roční daň 15 %
19.	Slevy z roční daně (úhrn ř. 13 až 18a)
20.	Vypočtená daň (po slevách na dani dle § 35ba ZDP před daňovým zvýhodněním na děti)

21.	Úhrn sražených měsíčních záloh na daň
22.	X (řádek se poplatníka s daňovým zvýhodněním na děti netýká)
Výše daňového zvýhodnění na děti:	
23.	Nárok celkem
24.	- z toho: a) sleva na dani (ř. 23, nejvýše do částky ř. 20)
25.	b) daňový bonus (ř. 23 – ř. 24, je-li ř. 24 = ř. 20)
Zúčtování měsíčních daňových záloh	
26.	Vypočtená daň z RZ po slevě na dani (ř. 20 – ř. 24)
27.	Rozdíl na dani po slevě (ř. 21 – ř. 26)
Zúčtování měsíčních daňových bonusů	
28.	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů
29.	Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 25 – ř. 28) Pozor: ctít znaménko výpočtu „+“ nebo „-“ v případě, že nárok na bonus je nižší, než bylo v roce vyplaceno
30.	Výsledek RZ jako kompenzace rozdílů na dani a daňovém bonusu (ř. 27 + ř. 29)
31.	Doplatek ze zúčtování (z ř. 30) činí: a) přeplatek na dani po slevě b) doplatek na daňovém bonusu

4.4 Vyúčtování doplatku (přeplatku) z ročního zúčtování

V případě vzniklého přeplatku na dani z RZ a doplatku na daňových bonusech se tyto vrací zaměstnanci nejpozději při zúčtování mzdy za březen. Doplatek z RZ za rok 2020 se zaměstnanci vrátí, pokud je vyšší jak 50 Kč a daňový bonus lze uplatnit, pokud činí alespoň 100 Kč. (Rindová, Rohlíková 2020, str. 155) O částku vrácených přeplatků (doplatků) si plátce snižuje nejbližší odvod záloh správci daně, a to nejdéle do konce zdaňovacího období, ve kterém bylo RZ provedeno. V případě, že jsou vyplacené přeplatky (doplatky) vyšší než úhrn sražených záloh v době RZ, může plátce požádat správce daně o vrácení přeplatku nebo o doplacení na doplatku na daňovém bonusu z RZ. Žádost o doplatek na daňovém bonusu je potřeba podat na samostatném tiskopise vydaném MF vzor č. 10. Pro žádost o doplacení rozdílu na dani tiskopis vydán není. Přeplatek správce daně vrací do 20 dnů od doručení žádosti. (Pelech, Rindová, 2019, str. 155)

5 VYÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI VE VZTAHU K FÚ

Po provedení ročního zúčtování daní je plátce povinen vyúčtování daně zanést do výkazu „Vyúčtování daně za rok 2020“ společně s povinnou Přílohou č. 1 (Počet zaměstnanců k 1. 12. 2020, vzor č. 20) s Pokyny a tento předložit správci daně v elektronické podobě. Stejnou povinnost má i v případě, že byla za zdaňovací období odvedena srážková daň zaměstnanců pracujících na dohody.

5.1 Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti

Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti se podává na tiskopise vydaném Ministerstvem financí. Podává jej plátce registrovaný k této dani, a to i v případě, že za daný rok nebyla sražena žádná zálohová daň a vyúčtování je tak nulové. K tiskopisu se přikládají i čtyři přílohy informující o počtu zaměstnanců ve společnosti, poplatnících uvedených v § 2 odst. 3 ZDP a přílohy sloužící pro dodatečné opravy vztahující se k zálohám na daň a měsíčního daňového bonusu a doplatku na daňovém bonusu z ročního zúčtování daňového zvýhodnění. Případné opravy z předcházejících let se opravují prostřednictvím dodatečného vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti. (KUČEROVÁ, © 2016)

Dle § 38j odst. 5 ZDP je plátce daně povinen podat vyúčtování do dvou měsíců po uplynutí kalendářního roku a při elektronickém podání je lhůta prodloužena do 20. března (pro rok 2020 je lhůta do 1. března 2021 v papírové formě a 22. března 2020 v elektronické). (Financnisprava.cz, 2021)

5.2 Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických, právnických osob

Pro vyúčtování této daně se využívá tiskopis č. 25 MFin – vzor č. 17. Při vyplňování tiskopisu je zapotřebí rozlišit, jaké Vyúčtování se podává, zda za fyzické nebo právnické osoby. Je proto důležitá skutečnost, komu byla daň sražena, zda se jednalo o zdanění příjmů srážkovou daní vyplacených právnické osobě (např. dle ustanovení § 36 ZDP – příjmy z podílů na zisku z účasti na obchodní společnosti, obdobná plnění z členství v družstvu atd.) nebo zda se jedná o osobu fyzickou při odvodu srážkové daně z dohod za daných podmínek.

V případě, že zaměstnavateli vznikla povinnost odvodu daně jak za fyzickou, tak i právnickou osobu, musí vyplnit tiskopis pro fyzické a pro právnické osoby samostatně. (KUČEROVÁ, © 2016)

Lhůtu pro podání Vyúčtování daně vybírané srážkou upravuje obecné ustanovení zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, a to konkrétně ustanovení § 137 odst. 2 daňového řádu, které udává lhůtu do 3 měsíců po uplynutí kalendářního roku (lhůta za rok 2020 je do 1. dubna 2021). (Financnisprava.cz, 2021)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ DANÍ Z PŘÍJMU VE VYBRANÉ SPOLEČNOSTI

Ve společnosti, ve které jsem absolvovala svou praxi jsem byla v době, kdy se, mimo jiné, zpracovávalo i roční zúčtování daní. V následující praktické části provedu analýzu postupu zpracování ročního zúčtování.

6.1 Představení vybrané společnosti

Vybraná společnost, ve které jsem absolvovala svou praxi sídlí v Uherském Hradišti a byla založena v roce 1994 třemi společníky. V současné době je jediným společníkem pan majitel, který je zároveň jednatelem, a kterému náleží vedení společnosti. Předmětem podnikání je galvanizace kovů a koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej. Hlavní výrobní náplní společnosti je povrchová úprava kovů, ve které zaujímá velmi dobré postavení na trhu povrchových úprav, zejména v oblasti cyklo-průmyslu, obrobených kovových materiálů, strojírenských výrobků, ale i výrobků pro jemnou mechaniku. Společnost své služby poskytuje nejen tuzemským, ale i zahraničním firmám.

6.2 Provedení ročního zúčtování u vybraných zaměstnanců

Pro následující praktickou část jsem si v rámci analýzy ročního zúčtování daní vybrala zaměstnance, u kterých předvedu, jak se zúčtování provádí i při uplatnění nároků na nezdanitelné části, daňové zvýhodnění a slevy. Vybraní zaměstnanci vždy učinili Prohlášení poplatníka k dani a k danému termínu podepsali Žádost o roční zúčtování. Vzhledem k tomu, že některé slevy je možné u zaměstnance uplatnit již za kalendářní měsíc, ve kterém na ně vznikl nárok, a následně jsou zahrnuty do ročního zúčtování, bude součástí každého příkladu uveden i vzorový výpočet měsíční mzdy, aby byl zřejmý dopad těchto uplatnění již v daném měsíci. Vzhledem k tomu, jak již z názvu vyplývá, že se roční zúčtování provádí vždy za uplynulý kalendářní rok, budou se veškeré výpočty vztahovat k poslednímu ukončenému zdaňovacímu období – roku 2020. To znamená, že budou využívána veškerá daňová a legislativní nařízení platná do 31. 12. 2020.

Roční zúčtování obnášelo nejen navýšení práce o samotnou část propočtů, ale i zvýšenou komunikaci se zaměstnanci a dohledávání potřebných podkladů. Jednalo se o časově poměrně náročnou záležitost, která byla v danou chvíli nad rámec obvyklých pracovních povinností.

6.2.1 Zaměstnanec uplatňující nezdanitelné části základu daně

Prvním zaměstnancem je pan Adam Abrhám s podepsaným Prohlášením, na základě kterého uplatňuje slevu na poplatníka (základní) a slevu poživitele invalidního důchodu I. nebo II. stupně. Slevu na invaliditu doložil vydaným výměrem o přiznání důchodu. Daňové zvýhodnění na děti neuplatňuje. Pan Adam pracoval po celý rok u jednoho zaměstnavatele a pobíral zdanitelný příjem (hrubou mzdu dále jen „HM“) ve výši 22 000 Kč. Základ pro výpočet daňové zálohy tvoří superhrubá mzda (dále jen „SHM“). Pro přehled o uplatněných slevách v rámci výpočtu měsíčních záloh na daň a pro potřeby RZ slouží výpočet vzorové měsíční mzdy. Údaje ze mzdy budou dále použity jako podklad pro roční zúčtování.

Tabulka 6 Výpočet daňové povinnosti pana AA (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč
1.	HM	22 000
2.	+ SP, ZP za zaměstnavatele (33,8 %)	7 436
3.	SHM	29 436
4.	Zokrouhlení SHM na 100 Kč nahoru	29 500
5.	15 % záloha na daň	4 425
6.	- sleva na poplatníka	-2 070
7.	- sleva na invaliditu I., II. st.	-210
8.	Záloha na daň po slevách	2 145

Tabulka 7 Výpočet čisté mzdy pana AA (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč
1.	HM	22 000
2.	- sociální pojištění zaměstnanec (6,5 %)	-1 430
3.	- zdravotní pojištění zaměstnanec (4,5 %)	- 990
4.	- záloha na daň po slevách	- 2 145
5.	Čistá mzda	17 435

Při výpočtu daňové povinnosti díky podepsanému „Prohlášení“ si zaměstnanec mohl uplatnit základní slevu na poplatníka a taky měsíční slevu na invaliditu I., II. stupně. Díky těmto slevám zaměstnanec odvedl na dani o 2 280 Kč méně, respektive mu byla vyplacena čistá mzda vyšší o uplatněné slevy. Pokud by pan Adam neměl učiněné Prohlášení, a tudíž

si slevy nemohl uplatnit, na daňové záloze by musel odvést celou částku 4 425 Kč a jeho výsledná čistá mzda by činila 15 155 Kč.

Roční zúčtování daně

Pan Adam do 15. února 2021 zažádal o RZ a zároveň mzdové účetní předložil následující doklady pro uplatnění nezdánitelných částek:

- potvrzení o výplatě invalidního důchodu pro invaliditu I. nebo II. stupně
- potvrzení transfuzní stanice o dvou odběrech krve, tedy 2 x 3 000 Kč (bezúplatné plnění)
- potvrzení o zaplaceném penzijním připojištění v celkové výši 18 000 Kč. Smlouva byla již předložena při jejím uzavření v roce 2016.

Tabulka 8 Výpočet RZ pan AA (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda (algoritmus)	Kč
1.	Úhrn příjmů	264 000
2.	Úhrn povinného pojistného (24,8 % + 9 %)	89 232
3.	Dílčí ZD (ř. 1 + ř. 2)	353 232
4.	Hodnota bezúplatného plnění	6 000
6.	Příspěvky na penzijní připojištění	6 000
10.	Nezdánitelné částky celkem (součet dle uplat. slev) (2 x 3 000 + 6 000)	12 000
11.	ZD snížený o nezdánitelné částky (ř. 3 – ř. 10) zaokrouhlený na celé 100 Kč dolů	341 200
12.	Vypočtená daň – roční daň 15 %	51 180
13.	a) Základní sleva na poplatník	24 840
15.	c) základní sleva na invaliditu	2 520
19.	Slevy z roční daně (úhrn ř. 13 až 18) (24 840 + 2 520 ID)	27 360
20.	Roční daň po snížení o slevy (ř. 12 – ř. 19)	23 820
21.	Úhrn sražených měsíčních záloh na daň	25 740
22.	Přeplatek (úhrn záloh ř. 21 – roční daň ř. 20)	1 920

Pan Adam si pravidelně přispívá na své penzijní připojištění částkou 1 500 Kč měsíčně. Ročně tato částka činí 18 000 Kč. Na základě § 15 odst. 5 ZDP se tato částka snižuje o 12 000 Kč za rok, zaměstnanec si tedy v RZ může uplatnit pouze 6 000 Kč. Díky uplatněným nezdánitelným částkám došlo k úspoře na dani ve výši 1 800 Kč. Celkový přeplatek z ročního zúčtování pana Adama činí 1 920 Kč.

6.2.2 Zaměstnanec s nízkým příjmem

Dalším zaměstnancem je paní Blanka Blahová, která byla první tři měsíce v roce vedena na Úřadu práce. V dubnu nastoupila do naší společnosti, podepsala Prohlášení na základě kterého si může uplatnit základní slevu na poplatníka. Daňové zvýhodnění na děti neuplatňuje a za svou práci pobírala měsíční hrubou mzdu ve výši 17 000 Kč.

Tabulka 9 Výpočet daňové povinnosti paní BB (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč
1.	HM	17 000
2.	+ SP, ZP za zaměstnavatele (33,8 %)	5 746
3.	SHM	22 746
4.	Zokrouhlení SHM na 100 Kč nahoru	22 800
5.	15 % záloha na daň	3 420
6.	- sleva na poplatníka	- 2 070
7.	Záloha na daň po slevách	1 350

Tabulka 10 Výpočet čisté mzdy paní BB (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč
1.	HM	17 000
2.	- sociální pojištění zaměstnanec (6,5 %)	- 1 105
3.	- zdravotní pojištění zaměstnanec (4,5 %)	- 765
4.	- záloha na daň po slevách	- 1 350
5.	Čistá mzda	13 780

U naší zaměstnankyně byla při výpočtu daňové povinnosti uplatněna pouze základní sleva na poplatníka, tudíž došlo pouze ke snížení odvodu měsíční zálohové daně ve výši uplatněné slevy.

Roční zúčtování:

Paní Blanka si do 15. 2. 2021 zažádala o roční zúčtování daní. Mzdové účtárně předložila následující doklady:

- potvrzení o zaplaceném penzijním připojištění v celkové výši 9 600 Kč. Společně s potvrzením byla předložena i smlouva o uzavřeném pojištění.

Tabulka 11 Výpočet RZ paní BB (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda (algoritmus)	Kč
1.	Úhrn příjmů	153 000
2.	Úhrn povinného pojistného (24,8 % + 9 %)	51 714
3.	Dílčí ZD (ř. 1 + ř. 2)	204 714
10.	Nezdanitelné částky celkem (součet dle uplat. slev)	0
11.	ZD snížený o nezdanitelné částky (ř. 3 – ř. 10) zaokrouhlený na celé 100 Kč dolů	204 700
12.	Vypočtená daň – roční daň 15 %	30 705
13.	a) základní sleva na poplatníka	24 840
19.	Slevy z roční daně (úhrn ř. 13 až 18)	24 840
20.	Roční daň po snížení o slevy (ř. 12 – ř. 19)	5 865
21.	Úhrn sražených měsíčních záloh na daň	12 150
22.	Přeplatek (úhrn záloh ř. 21 – roční daň ř. 20)	6 285

Zaměstnankyni vznikl při ročním zúčtování daní poměrně velký přeplatek na dani i přesto, že částku 9 600 Kč zaplacenou na penzijním připojištění si nemohla uplatnit jako nezdanitelnou část základu daně. Měsíčně si přispívala pouze 800 Kč což je částka, která nepřesáhla výši, od které náleží maximální státní příspěvek. Pokud by paní Blanka této výhody chtěla využít, musela by měsíčně odvádět více jak 1 000 Kč. Při zúčtování daní došlo tedy pouze k vypořádání daně za rok 2020, kdy byl vyčíslen úhrn sražených měsíčních záloh na daň (12 150 Kč) a následně porovnán s výslednou daní, od které byla odečtena sleva na poplatníka v plné výši (5 865 Kč), tedy i za první tři měsíce, po které byla paní Blanka vedena na ÚP. Vrácený přeplatek ve výši 6 285 Kč je daň, která byla zaměstnankyni sražena navíc. Ve své podstatě se jedná o výši neuplatněné slevy na poplatníka za tři měsíce.

6.2.3 Zaměstnanec uplatňující daňové zvýhodnění na vyživované děti

Pan Ctirad Černý je zaměstnancem s podepsaným Prohlášením, na základě kterého uplatňuje slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1 dítě. 18. 8. 2020 se narodilo druhé dítě, které si může začít uplatňovat již za měsíc srpen. V průběhu měsíce června byl v pracovní neschopnosti a jeho příjem dosáhl výše 9 800 Kč. V tabulce jsou uvedeny výpočty mzdy za měsíce leden–květen, kdy uplatňoval daňové zvýhodnění pouze na jedno dítě, ve druhém sloupci bude výpočet mzdy za měsíc červen a poslední sloupec představuje mzdu za měsíce srpen–prosinec při uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti.

Tabulka 12 Výpočet daňové povinnosti pana CČ (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč		
		I.-V.	VI.	VIII.-XII.
1.	HM	25 000	9 800	25 000
2.	+ SP, ZP za zaměstnavatele (33,8 %)	8 450	3 313	8 450
3.	SHM	33 450	13 113	33 450
4.	Zokrouhlení SHM na 100 Kč nahoru	33 500	13 200	33 500
5.	15 % záloha na daň	5 025	1 980	5 025
6.	- sleva na poplatníka	- 2 070	- 2 070	- 2 070
7.	Záloha na daň po základní slevě	2 955	0	2 955
8.	- daňové zvýhodnění na dítě	- 1 267	- 1 267	- 2 884
9.	Záloha na daň po slevě	- 1 688	0	- 71
10.	Daňový bonus	0	+ 1 267	0

Tabulka 13 Výpočet čisté mzdy pana CČ (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč	Kč	Kč
1.	HM	25 000	9 800	25 000
2.	- sociální pojištění zaměstnanec (6,5 %)	- 1 625	- 637	- 1 625
3.	- zdravotní pojištění zaměstnanec (4,5 %)	- 1 125	- 441	- 1 125
4.	- záloha na daň po slevách/ + daň. bonus	- 1 688	1 267	- 71
5.	Čistá mzda	20 562	9 989	22 179

Údaje měsíčních mezd byly převedeny do zjednodušeného mzdového listu uvedeného v tabulce č. 14.

Tabulka 14 Zjednodušený mzdový list (vlastní zpracování)

M.	Hrubá mzda	SP+Z P 33,8 %	SHM zaokr.	Záloh a 15 %	Sleva na popl.	DZV	Sleva	Vypl. bonus	Sražená záloha
1	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	1 267	3 337	0	1 688
2	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	1 267	3 337	0	1 688
3	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	1 267	3 337	0	1 688
4	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	1 267	3 337	0	1 688
5	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	1 267	3 337	0	1 688
6	9 800	3 313	13 200	1 980	2 070	1 267	3 337	1 267	0
7	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	1 267	3 337	0	1 688
8	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	2 884	4 954	0	71
9	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	2 884	4 954	0	71

10	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	2 884	4 954	0	71
11	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	2 884	4 954	0	71
12	25 000	8 450	33 500	5 025	2 070	2 884	4 954	0	71
	284 800							1 267	10 483

Ze zjednodušeného mzdového listu je patrné, že daňový bonus byl našemu zaměstnanci vyplacen pouze v měsíci červnu, kdy z důvodu pracovní neschopnosti byla vypočtená záloha na daň z nízkého daňového základu. Daň byla nižší než uplatněná sleva na poplatníka, čímž jsme dostali nulovou zálohu na daň. Při následném uplatnění, tedy odečtení, daňového zvýhodnění na dítě od nulové daně, vznikl zaměstnanci daňový bonus v plné výši uplatňovaného zvýhodnění, tedy celých 1 267 Kč. Po zbytek roku zaměstnanec pobíral natolik vysoký příjem, že i po odpočtu daňového zvýhodnění na dítě mu byla srážena zálohová daň. Při uplatnění druhého vyživovaného dítěte se záloha na daň snížila o částku 1 617 Kč.

Roční zúčtování daně:

Zaměstnanec si opět do 15. 2. zažádal o roční zúčtování daně a předložil následující doklady:

- kopii rodného listu dítěte narozeného 18. 8. – bylo předloženo do 30 dnů mzdové účetní. Na základě toho měl zaměstnanec nárok na uplatnění druhého vyživovaného dítěte již od měsíce srpna včetně.
- čestné prohlášení druhého z poplatníků (manželky), že si dítě neuplatňuje jako vyživované. Čestné prohlášení o neuplatnění prvního dítěte již bylo dodáno a založeno – k žádné změně nedošlo.
- potvrzení o umístění staršího dítěte v mateřské škole za rok 2020 v celkové výši 8 000 Kč.

Tabulka 15 Výpočet RZ pana CC (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda (algoritmus)	Kč
1.	Úhrn příjmů	284 800
2.	Úhrn povinného pojistného	96 263
3.	Dílčí základ daně (ř. 1 + ř. 2)	381 063
10.	Nezdanitelné částky celkem	0
11.	ZD snížený o nezdanitelné částky (ř. 3 – ř. 10)	381 000
12.	Vypočtená daň – roční daň 15 %	57 150
13.	a) základní sleva na poplatníka	24 840
18a	g) za umístění dítěte	8 000
19.	Slevy z roční daně (úhrn ř. 13 až 18a)	32 840

20.	Vypočtená daň (po slevách na dani dle § 35ba ZDP před daňovým zvýhodněním na děti)	24 310
21.	Úhrn sražených měsíčních záloh na daň	10 483
22.	X (řádek se poplatníka s daňovým zvýhodněním na děti netýká)	x
Výše daňového zvýhodnění na děti:		
23.	Nárok celkem (15 204 + 5 x 1 617)	23 289
24.	- z toho: a) sleva na dani (ř. 23, nejvýše do částky ř. 20)	23 289
25.	b) daňový bonus (ř. 23 – ř. 24, je-li ř. 24 = ř. 20)	0
Zúčtování měsíčních daňových záloh		
26.	Vypočtená daň z RZ po slevě na dani (ř. 20 – ř. 24)	1 021
27.	Rozdíl na dani po slevě (ř. 21 – ř. 26)	9 462
Zúčtování měsíčních daňových bonusů		
28.	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů	1 267
29.	Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 25 – ř. 28) Pozor: ctít znaménko výpočtu „+“ nebo „-“ v případě, že nárok na bonus je nižší, než bylo v roce vyplaceno	-1267
30.	Výsledek RZ jako kompenzace rozdílů na dani a daňovém bonusu (ř. 27 + ř. 29)	8 195
31.	Doplatek ze zúčtování (z ř. 30) činí:	8 195
	a) přeplatek na dani po slevě	
	b) doplatek na daňovém bonusu	

V rámci ročního zúčtování si zaměstnanec kromě základní slevy na poplatníka uplatnil i slevu za umístění dítěte v mateřské škole, kterou lze učinit pouze v rámci tohoto zúčtování jednou za rok. Vzhledem k tomu, že se mu v srpnu narodilo druhé dítě, mohl si začít uplatňovat i daňové zvýhodnění na druhé vyživované dítě. Z vyúčtování je možné zjistit, že celková roční daň po slevě činila 24 310 Kč. Po odečtení daňového zvýhodnění na děti, které za rok 2020 bylo vyčísleno na 23 289 Kč, vycházela daňová povinnost na 1 021 Kč. Vzhledem k tomu, že za rok 2020 byla zaměstnanci na zálohách odvedena celková částka 10 483 Kč a roční daňová povinnost činí 1 021 Kč, vzniká zaměstnanci přeplatek na dani ve výši 9 462 Kč. Úhrn vyplacených daňových bonusů činil pouze 1 267 Kč za měsíc, ve kterém byl zaměstnanec v pracovní neschopnosti. Po odečtení vyplaceného daňového bonusu od zjištěného přeplatku na dani dostáváme částku 8 195 Kč. Tento přeplatek na dani je ve své podstatě uplatněné školkovné ve výši 8 000 Kč a nevyužitá základní sleva v měsíci červnu.

6.2.4 Zaměstnanec s nízkým příjmem, u kterého převažují měsíce s vyplacným daňovým bonusem

Náš další zaměstnanec je paní Dana Drábová. Do zaměstnání nastoupila k 1. 7. 2020, měsíční zdanitelný příjem činí 14 800 Kč. Před nástupem do zaměstnání nepobírala jiný zdanitelný příjem (byla žadatelkou o zaměstnání vedená na ÚP). V domácnosti žije sama se 2 vyživovanými dětmi. Paní má podepsané Prohlášení a zažádala o roční zúčtování. Úhrn zdanitelných příjmů za rok 2020 činil 88 800 Kč, což je víc jak šestinásobek minimální mzdy pro rok 2020 (6 x 14 600 Kč). To znamená, že pokud paní Dana dosáhne na daňový bonus, může jí být vyplacen. Na základě Prohlášení si uplatňuje slevu na poplatníka a dvě vyživované děti. Vzhledem k tomu, že je paní samoživitelka, nikdo jiný děti jako vyživované neuplatňoval. Při podpisu Prohlášení byly doloženy rodné listy obou dětí.

Tabulka 16 Výpočet daňové povinnosti paní DD (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč
1.	HM	14 800
2.	+ SP, ZP za zaměstnavatele (33,8 %)	5 003
3.	SHM	19 803
4.	Zokrouhlení SHM na 100 Kč nahoru	19 900
5.	15 % záloha na daň	2 985
6.	- sleva na poplatníka	- 2 070
7.	Záloha na daň před daňovým zvýhodněním	915
8.	- daňové zvýhodnění na dítě	2 884
9.	Záloha na daň po slevě	0
10.	Daňový bonus	1 969

Tabulka 17 Výpočet čisté mzdy paní DD (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč
1.	HM	14 800
2.	- sociální pojištění zaměstnanec (6,5 %)	- 962
3.	- zdravotní pojištění zaměstnanec (4,5 %)	- 666
4.	- záloha na daň po slevách / + daňový bonus	1 969
5.	Čistá mzda	15 141

Z výpočtu měsíční daňové povinnosti je zřejmé, že zaměstnankyni při uplatnění základní slevy na poplatníka a dvou vyživovaných dětí, u tak nízkého daňového základu, vzniká daňový bonus. Částka daňového bonusu je připočítána ke mzdě a z tabulky č. 17 můžeme vyčíst, že čistý příjem paní Dany je dokonce o 341 Kč vyšší než hrubá mzda.

Roční zúčtování daně:

Paní Dana si zažádala o roční zúčtování, nicméně nedoložila žádné doklady, na základě kterých by mohly být uplatněny nezdánitelné části ZD. V rámci RZ bude uplatněna sleva na poplatníka za celý rok i přesto, že půl roku byla vedena na ÚP. Je to jediná sleva, na jejíž uplatnění má poplatník s podepsaným Prohlášením nárok za celé zdaňovací období.

Tabulka 18 Výpočet RZ paní DD (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda (algoritmus)	Kč
1.	Úhrn příjmů	88 800
2.	Úhrn povinného pojistného	30 015
3.	Dílčí základ daně (ř. 1 + ř. 2)	118 815
10.	Nezdánitelné částky celkem	0
11.	ZD snížený o nezdánitelné částky (ř. 3 – ř. 10)	118 800
12.	Vypočtená daň – roční daň 15 %	17 820
13.	a) základní sleva na poplatníka	24 840
19.	Slevy z roční daně (úhrn ř. 13 až 18a)	24 840
20.	Vypočtená daň (po slevách na dani dle § 35ba ZDP před daňovým zvýhodněním na děti)	0
21.	Úhrn sražených měsíčních záloh na daň	0
22.	X (řádek se poplatníka s daňovým zvýhodněním na děti netýká)	x
Výše daňového zvýhodnění na děti:		
23.	Nárok celkem (15 204 + 19 404)	34 608
24.	- z toho: a) sleva na dani (ř. 23, nejvýše do částky ř. 20)	0
25.	b) daňový bonus (ř. 23 – ř. 24, je-li ř. 24 = ř. 20)	34 608
Zúčtování měsíčních daňových záloh		
26.	Vypočtená daň z RZ po slevě na dani (ř. 20 – ř. 24)	0
27.	Rozdíl na dani po slevě (ř. 21 – ř. 26)	0
Zúčtování měsíčních daňových bonusů		
28.	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů	11 814
29.	Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 25 – ř. 28) Pozor: ctít znaménko výpočtu „+“ nebo „-“ v případě, že nárok na bonus je nižší, než bylo v roce vyplaceno	22 794
30.	Výsledek RZ jako kompenzace rozdílů na dani a daňovém bonusu (ř. 27 + ř. 29)	22 794
31.	Doplatek ze zúčtování (z ř. 30) činí:	
	a) přeplatek na dani po slevě	
	b) doplatek na daňovém bonusu	22 794

Přestože je patrné, že z celoroční hrubé mzdy ve výši 88 800 Kč vychází celoroční daň nulová, a to díky uplatněné slevě na poplatníka za celý rok, výpočet je v tabulce uveden. Při nízké mzdě a uplatnění daňového zvýhodnění na dvě vyživované děti, představuje toto zvýhodnění v částce 34 608 Kč, po odečtení zálohy na daň, která je nulová, bonus k výplatě. Od zjištěného daňového bonusu je potřeba odečíst úhrn již vyplacených měsíčních bonusů a dojdeme k částce 22 794 Kč, která tvoří doplatek na daňovém bonusu. Tato situace se nejčastěji vyskytuje u rodičů samoživitelů s nižšími příjmy.

6.2.5 Zaměstnanec uplatňující daňové zvýhodnění na dítě ZTP/P

Pan Emil Esendr nastoupil do zaměstnání 1. 9. 2020. Měsíční hrubá mzda činí 28 000 Kč. Před nástupem do nového zaměstnání byl zaměstnán u zaměstnavatele, který mu po skončení pracovního poměru vystavil Potvrzení o zdanitelných příjmech. Potvrzení předal mzdové účetní a zároveň podepsal Prohlášení poplatníka, na základě kterého si bude uplatňovat základní slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti, přičemž jedno z nich (starší syn) je držitelem průkazu ZTP/P. Pan Emil doložil rodné listy dětí a průkaz ZTP/P, přičemž si pořadí dětí nahlásil od nejstaršího po nejmladší. Účetní mu poradila, že by bylo výhodnější dítě s průkazem ZTP/P uvést jako druhé, protože daňové zvýhodnění na dítě se ZTP/P je dvojnásobné oproti slevě na zdravé dítě a v tomto případě by se vycházelo ze slevy na druhé dítě, která je vyšší jak na dítě první. Daňová sleva by se tak mohla využít ve větší míře. V souvislosti s uplatněním dětí jako vyživované, musí zaměstnanec doložit i Prohlášení druhého z poplatníků, že si děti neuplatňuje.

Tabulka 19 Výpočet daňové povinnosti pana EE (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč
1.	HM	28 000
2.	+ SP, ZP za zaměstnavatele (33,8 %)	9 464
3.	SHM	37 464
4.	Zokrouhlení SHM na 100 Kč nahoru	37 500
5.	15 % záloha na daň	5 625
6.	- sleva na poplatníka	-2 070
7.	Záloha na daň před daňovým zvýhodněním	3 555
	- daňové zvýhodnění na 1. dítě	-1 267
	- daňové zvýhodnění na 2. dítě ZTP/P	-3 234

8.	Záloha na daň po slevě	0
9.	Daňový bonus	946

Tabulka 20 Výpočet čisté mzdy pana EE (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč
1.	HM	28 000
2.	- sociální pojištění zaměstnanec (6,5 %)	1 820
3.	- zdravotní pojištění zaměstnanec (4,5 %)	1 260
4.	- záloha na daň po slevách / + daňový bonus	946
5.	Čistá mzda	25 866

Roční zúčtování daně:

Pan Emil si k 15. 2. 2021 zažádal o roční zúčtování. Na základě potvrzení od předchozího zaměstnavatele víme, že úhrn příjmů za leden–srpen činil 220 000 Kč. Na SP a ZP bylo zaměstnavatelem odvedeno 74 360 Kč a byl vyplacen daňový bonus v celkové výši 5 578 Kč. Zaměstnanec si uplatnil a řádně doložil následující skutečnosti:

- bezúplatné plnění ve formě dvou odběrů krve (2 x 3 000 Kč) – doloženy dva doklady o odběru z transfuzní stanice.
- doklad o zaplaceném pojistném na soukromé životní pojištění za dané zdaňovací období na částku 10 800 Kč + doložená kopie uzavřené smlouvy o životním pojištění.
- doklad o umístění dítěte v mateřské škole za rok 2020 ve výši 5 500 Kč.
- průkaz ZTP/P na postižené dítě. Rodné listy a prohlášení druhého z poplatníků doloženo při přijetí do zaměstnání.
- potvrzení o zaměstnání od předchozího zaměstnavatele, ve kterém je uvedeno, že zaměstnanec podepsal Prohlášení, a přebírám následující údaje: úhrn příjmů za období leden–srpen činil 220 000 Kč, na SP a ZP bylo zaměstnavatelem odvedeno 74 360 Kč a zaměstnanci byl v úhrnu vyplacený bonus v částce 5 578 Kč.
- za měsíce září–prosinec činil úhrn příjmů 112 000 Kč, na SP a ZP bylo zaplaceno 37 856 Kč a vyplacen daňový bonus ve výši 3 784 Kč.

Tabulka 21 Výpočet RZ pana EE (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda (algoritmus)	Kč
1.	Úhrn příjmů (220 000 + 112 000)	332 000
2.	Úhrn povinného pojistného	112 216
3.	Dílčí základ daně (ř. 1 + ř. 2)	444 216
4.	Hodnota bezúplatného plnění (2 x 3 000)	6 000
7.	Pojistné na soukromé životní pojištění	10 800
10.	Nezdanitelné částky celkem	16 800
11.	ZD snížený o nezdanitelné částky (ř. 3 – ř. 10)	427 400
12.	Vypočtená daň – roční daň 15 %	64 110
13.	a) základní sleva na poplatníka	24 840
18a.	g) za umístění dítěte	5 500
19.	Slevy z roční daně (úhrn ř. 13 až 18a)	30 340
20.	Vypočtená daň (po slevách na dani dle § 35ba ZDP před daňovým zvýhodněním na děti)	33 770
21.	Úhrn sražených měsíčních záloh na daň	0
22.	X (řádek se poplatníka s daňovým zvýhodněním na děti netýká)	x
Výše daňového zvýhodnění na děti:		
23.	Nárok celkem (15 204 + 38 808)	54 012
24.	- z toho: a) sleva na dani (ř. 23, nejvýše do částky ř. 20)	33 770
25.	b) daňový bonus (ř. 23 – ř. 24, je-li ř. 24 = ř. 20)	20 242
Zúčtování měsíčních daňových záloh		
26.	Vypočtená daň z RZ po slevě na dani (ř. 20 – ř. 24)	0
27.	Rozdíl na dani po slevě (ř. 21 – ř. 26)	0
Zúčtování měsíčních daňových bonusů		
28.	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů (5 578 + 3 784)	9 362
29.	Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 25 – ř. 28) Pozor: ctít znaménko výpočtu „+“ nebo „-“ v případě, že nárok na bonus je nižší, než bylo v roce vyplaceno	10 880
30.	Výsledek RZ jako kompenzace rozdílů na dani a daňovém bonusu (ř. 27 + ř. 29)	10 880
31.	Doplatek ze zúčtování (z ř. 30) činí:	0
	a) přeplatek na dani po slevě	10 880
	b) doplatek na daňovém bonusu	

V rámci ročního zúčtování daně našeho nového zaměstnance bylo velmi důležité potvrzení od předchozího zaměstnavatele, abychom věděli, jakých příjmů za dané období dosáhl, zda byly odvedeny nějaké zálohy na daň, popřípadě výše vyplacených daňových bonusů. Výše uvedené údaje byly zohledněny novým zaměstnavatelem při ročním výpočtu daně. Úhrny příjmů od předchozího i současného zaměstnavatele byly sečteny, stejně jako odvody na SP a ZP zaměstnavatele. Zaměstnanci nebyla odvedena žádná záloha na daň, ale byl vyplacen daňový bonus jak u původního, tak u stávajícího zaměstnavatele, jejichž součet

byl uveden na ř. 28 Vyúčtování. Jak již bylo uvedeno výše, zaměstnanec uplatňuje slevu na dvě děti, z nichž jedno je držitelem průkazu ZTP/P. Na základě doporučení paní účetní o změně pořadí dětí bylo zaměstnanci na měsíčním daňovém bonusu vyplacena částka 946 Kč což je o 350 Kč více, než kdyby bylo pořadí dětí zachováno od nejstaršího po nejmladší, jak bylo uvedeno zaměstnancem. Nyní bylo uplatněno daňové zvýhodnění ve výši 1 267 na jedno dítě a dvojnásobná částka (2 x 1 617) na druhé ZTP/P dítě, tedy celkem 4 501 Kč. Zaměstnanec původně nahlásil 2 x 1 267 Kč na první ZTP/P dítě a 1 617 Kč na druhé dítě – celkem 4 151. Vzhledem k výši měsíční zálohy na daň 3 555 Kč vše nad tuto částku je daňovým bonusem tedy i onen rozdíl 350 Kč. Při ročním zúčtování pan Emil řádně doložil všechny náležité doklady pro uplatnění nezdanitelných částek v celkové výši 16 800 Kč, o které mu byl snížen dílčí ZD, z kterého pak byla následně vypočtena 15 % daň, která byla ještě dále snížena o základní slevu na poplatníka a slevu za umístění dítěte. Zaměstnanci vyšla daň ve výši 33 770 Kč. Díky uplatněnému daňovému zvýhodnění na dvě děti, jedno z nich ZTP/P, celková výše daňového zvýhodnění za rok 2020 činí 54 012. Vzhledem k tomu, že zaměstnanci v průběhu roku nebyla sražena žádná záloha na daň, daňové zvýhodnění pokryje celou výši vypočtené roční daně a od zbytku se odečte úhrn vyplacených daňových bonusů v částce 9 362 Kč. Zbývajících 10 880 Kč v tuto chvíli tvoří doplatek na daňovém bonusu, který bude zaměstnanci vyplacen jako součást březnové mzdy v měsíci dubnu. Pořadí dětí v rámci daňového zvýhodnění se projevilo jako navýšení celkového ročního doplatku na daňovém bonusu o 4 200 Kč.

6.2.6 Provedené změny u zaměstnance uplatňující daňové zvýhodnění na děti

Pan František Farský, s učiněným Prohlášením, v průběhu roku 2020 uplatňoval daňové zvýhodnění (dále jen DZV) na dvě vyživované děti žijící ve společně hospodařící domácnosti. K 20. 4. 2020 jedno z dětí předčasně ukončilo studium na VŠ, což bylo doloženo potvrzením z vysoké školy, které bylo předáno mzdové účtárně. Od 1. 5. 2020 dítě nelze považovat za vyživované, tudíž zaměstnanec ztrácí možnost uplatnění slevy na 2. dítě. Skutečnost o ukončení studia byla uvedena do změn v Prohlášení. K 16. 7. 2020 se dítě, na základě potvrzení o studiu, stalo opět studentem na jiné VŠ.

Výpočet daňové povinnosti za měsíc červenec s následnou opravou zálohy

Při výplatě mzdy a kontrole výplatního lístku si zaměstnanec všiml, že výše mzdy není taková, jak předpokládal, na což ihned upozornil. Chyba byla napravena opravou zálohy na daň. V tabulce č. 22 je v prvním sloupci uveden výpočet mzdy za měsíc červenec

a následná oprava ve druhém sloupci, ve kterém výpočet pokračuje až od chybně uvedené položky daňového zvýhodnění.

Tabulka 22 Výpočet daňové povinnosti pana FF za měsíc červenec (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč	
1.	HM	22 251	
2.	+ SP, ZP za zaměstnavatele (33,8 %)	7 522	
3.	SHM	29 773	
4.	Zokrouhlení na 100 Kč nahoru	29 800	
5.	15 % záloha na daň	4 470	
6.	- sleva na poplatníka	-2 070	
7.	Záloha na daň před daňovým zvýhodněním	2 400	2 400
	- daňové zvýhodnění na dítě	- 1 267	- 2 884
8.	Záloha na daň po slevě	1 133	0
9.	Daňový bonus	0	484

Tabulka 23 Výpočet čisté mzdy (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda	Kč	
1.	HM	22 251	22 251
2.	- sociální pojištění zaměstnanec (6,5 %)	-1 447	-1 447
3.	- zdravotní pojištění zaměstnanec (4,5 %)	-1 002	-1 002
4.	- záloha na daň po slevách / + daňový bonus	-1 133	+484
5.	Čistá mzda	18 669	20 286

Roční zúčtování daně:

Pro potřeby ročního zúčtování byl vyhotoven zjednodušený mzdový list zaměstnance za dané zdaňovací období, ze kterého byly následně převzaty souhrnné údaje pro potřeby výpočtu roční daně.

Tabulka 24 Zjednodušený mzdový list pana FF Kč (vlastní zpracování)

M.	Hrubá mzda	SP+ZP 33,8 %	SHM zaokr.	Záloha 15 %	Sleva na popl.	DZV	Sleva	Vypl. Bonus	Sražená záloha
1	21 999	7 436	29 500	4 425	2 070	2 884	4 425	529	0
2	22 000	7 436	29 500	4 425	2 070	2 884	4 425	529	0
3	22 000	7 436	29 500	4 425	2 070	2 884	4 425	529	0
4	22 000	7 436	29 500	4 425	2 070	2 884	4 425	529	0

5	22 000	7 436	29 500	4 425	2 070	1 267	3 337	0	1 088
6	22 000	7 436	29 500	4 425	2 070	1 267	3 337	0	1 088
7	22 251	7 522	29 800	4 470	2 070	2 884	4 470	484	0
8	22 000	7 436	29 500	4 425	2 070	2 884	4 425	529	0
9	22 574	7 631	30 300	4 545	2 070	2 884	4 545	409	0
10	22 000	7 436	29 500	4 425	2 070	2 884	4 425	529	0
11	22 000	7 436	29 500	4 425	2 070	2 884	4 425	529	0
12	26 732	9 036	35 800	5 370	2 070	2 884	4 954	0	416
	269 556	91 112						4 596	2 592

Zaměstnanec do 15. února následujícího roku požádal svého zaměstnavatele o roční zúčtování daní a mzdové účtárně doložil uplatněné nezdanitelné části základu daně spolu s ostatními doklady uplatňujícími slevy na dani:

- potvrzení o studiu na SŠ mladšího syna.
- potvrzení o zaplacení penzijního připojištění v celkové částce 13 200 Kč za rok 2020.
- nové potvrzení o studiu na VŠ staršího syna (bylo předáno v průběhu roku). Vzhledem k přerušení studia, dodal zaměstnanec při opětovném nastoupení ještě Potvrzení druhého z rodičů, že si dítě neuplatňuje jako vyživované.

Podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o státní sociální podpoře daňové zvýhodnění náleží zaměstnanci i za měsíce květen a červen, protože za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání se považuje i doba nejdéle 3 kalendářních měsíců následujících po kalendářním měsíci, v němž dítě ukončilo studium na vysoké škole a studium na téže nebo jiné vysoké škole bezprostředně navazuje na ukončení studia. (Zákon č. 117/1995 Sb.) Vzhledem k tomu, že tato skutečnost byla prokázána až dodatečně, přihlédne se k ní až v ročním zúčtování.

Tabulka 25 Výpočet RZ pana FF (vlastní zpracování)

Ř.	Legenda (algoritmus)	Kč
1.	Úhrn příjmů	269 556
2.	Úhrn povinného pojistného	91 112
3.	Dílčí základ daně (ř. 1 + ř. 2)	360 668
6.	Příspěvek na penzijní připojištění	1 200
10.	Nezdanitelné částky celkem	1 200
11.	ZD snížený o nezdanitelné částky (ř. 3 – ř. 10)	359 400
12.	Vypočtená daň – roční daň 15 %	53 910
13.	a) základní sleva na poplatníka	24 840
19.	Slevy z roční daně (úhrn ř. 13 až 18 a)	24 840
20.	Vypočtená daň (po slevách na dani dle § 35ba ZDP před	29 070

daňovým zvýhodněním na děti)		
21.	Úhrn sražených měsíčních záloh na daň	2 592
22.	X (řádek se poplatníka s daňovým zvýhodněním na děti netýká)	x
Výše daňového zvýhodnění na děti:		
23.	Nárok celkem (15 204 + 19 404)	34 608
24.	z toho: a) sleva na dani (ř. 23, nejvýše do částky ř. 20)	29 070
25.	b) daňový bonus (ř. 23 – ř. 24, je-li ř. 24 = ř. 20)	5 538
Zúčtování měsíčních daňových záloh		
26.	Vypočtená daň z RZ po slevě na dani (ř. 20 – ř. 24)	0
27.	Rozdíl na dani po slevě (ř. 21 – ř. 26)	2 592
Zúčtování měsíčních daňových bonusů		
28.	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů	4 596
29.	Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 25 – ř. 28) Pozor: ctít znaménko výpočtu „+“ nebo „-“ v případě, že nárok na bonus je nižší, než bylo v roce vyplaceno	942
30.	Výsledek RZ jako kompenzace rozdílů na daní a daňovém bonusu (ř. 27 + ř. 29)	3 534
31.	Doplatek ze zúčtování (z ř. 30) činí: c) přeplatek na dani po slevě d) doplatek na daňovém bonusu	2 592
		942

Při ročním zúčtování bylo ze mzdového listu (tab. č. 24) zjištěno, že úhrn příjmů činil 269 556 Kč. Protože zaměstnanec nedoložil žádné jiné zdanitelné příjmy, je tento úhrn příjmů tvořen součtem hrubých mezd za zdaňovací období ve společnosti. Dílčí základ daně je pro rok 2020 tvořen součtem HM a odvodů na sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatelem. Hrubá mzda je tedy navýšena o 33,8 %. Od tohoto dílčího základu daně je možné odečíst nezdanitelné části základu daně. V případě našeho zaměstnance se jedná o penzijní připojištění, které si může uplatnit ve výši nad 12 000 Kč za rok, tedy 1 200 Kč. V průběhu roku byla zjištěna chyba při odvodu zálohy na daň, která vyplynula z opětovného uznání druhého z dětí jako vyživované. Dítě k 20. 4. předčasně ukončilo studium na VŠ. Na jinou VŠ opět nastoupilo 16. 7. Protože doba mezi ukončením studia a dobou, kdy se stalo dítě opět studentem byla kratší jak 3 měsíce, považuje se i tato doba za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání. Proto měl zaměstnanec nárok uplatnit si druhé dítě za vyživované i po dobu měsíců květena a červen. Tento fakt se zobrazil až v ročním zúčtování, kdy byla k nároku na daňové zvýhodnění přičtena i sleva na druhé dítě za dva měsíce ve výši 3 234 Kč. Celkový nárok daňového zvýhodnění tedy činí 34 608 Kč. Celková roční daň po uplatnění slev je ve výši 29 070 Kč. Od této částky můžeme odečíst daňové zvýhodnění za celý rok, čímž nastává situace, kdy zvýhodnění je vyšší jak daňová

povinnost a tím pádem nám vzniká daňový bonus ve výši 5 538 Kč. V tuto chvíli musíme ještě zohlednit již vyplacené daňové bonusy v rámci roku, které činí 4 596 Kč. Tyto již byly zaměstnanci vyplaceny ve mzdách v průběhu roku, proto je od celoročního nároku odečteme. Zjistíme, že zaměstnanci zbývá na daňovém bonusu doplatit 942 Kč. Zároveň mu vrátíme zálohy na daň ve výši 2 592 Kč, které mu byly v průběhu roku srazeny, a které tak tvoří přeplatek na dani.

Vzniklý přeplatek na dani spolu s doplatkem na daňovém bonusu je zaměstnanci vyplacen v následujícím výplatním termínu tedy ve výplatě za měsíc březen k 15. 4.

Analýza zjištěné chyby při odvodu záloh na daň

Při výplatě mzdy za měsíc červenec zaměstnanec zjistil, že výše vyplacené mzdy není tak vysoká, jak očekával. Při poradě se mzdovou účetní zjistili, že plátce neuplatnil daňové zvýhodnění na druhé dítě, které zaměstnanci opět náleželo. Přestože zaměstnanec o nové situaci informoval, zapomněl doložit doklady. Účetní tedy neměla řádné podklady, na základě kterých by změnu do systému zanesla. Zaměstnanec předložil potvrzení o studiu a v již učiněném Prohlášení uvedl změnu o počtu vyživovaných dětí. Na základě doložených skutečností byla provedena oprava zálohy na daň. Výpočet je uveden v tabulce č. 22 a 23, ze které můžeme vyčíst, že při uplatnění jednoho vyživovaného dítěte by záloha na daň činila 1 133 Kč, kdežto při uplatnění druhého vyživovaného dítěte nejen že žádnou daň neodvádí, ale má nárok i na daňový bonus ve výši 489 Kč, který je ke mzdě přičten. Zaměstnanec by tak v červencové výplatě byl ochuzen o částku 1 617 Kč, která je tvořena jak odvedenou zálohou na daň, tak i nárokem na daňový bonus. Částka 1 617 Kč je ve své podstatě ono daňové zvýhodnění na druhé dítě, které bylo zaměstnanci dodatečně vyplaceno. Vzhledem k časnému upozornění a rychlé opravě, nebyl ještě proveden odvod záloh na účet finančního úřadu, proto nebylo třeba žádného dodatečného finančního vypořádání.

Podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o státní sociální podpoře si mohl zaměstnanec uplatnit daňové zvýhodnění na druhé dítě i za předchozí měsíce květen, červen. Vzhledem k dodatečnému prokázání skutečnosti, bylo toto zvýhodnění zohledněno až v ročním zúčtování.

6.3 Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti a z příjmů fyzických osob vybírané srážkou

Jakmile mzdová účetní provede Výpočet daně a daňového zvýhodnění u daně z příjmů fyzických osob pro všechny zaměstnance, popřípadě na žádost zaměstnance vystaví Potvrzení o zdanitelných příjmech za dané zdaňovací období, provede Roční vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti, které je povinna zaslat správci daně. Ve vyúčtování jsou vyčísleny veškeré zálohy na daň, které byly zúčtovány a odeslány na účet správce daně společně s výší vyplacených daňových bonusů. Pokud by v průběhu roku nebyla daň správně vyměřena, musí být i tato skutečnost ve Vyúčtování uvedena. Zjistí-li plátce chybu po odevzdání řádného Vyúčtování musí podat dodatečné Vyúčtování.

Pokud v daném zdaňovacím období pracovali ve společnosti i zaměstnanci na dohodu o provedení práce, kterým byla sražena daň srážková, je zapotřebí vyúčtovat i tuto daň na tiskopise „Vyúčtování daně z příjmu fyzických osob vybírané srážkou“.

Ve společnosti, kde jsem absolvovala svou praxi, mi byly poskytnuty informace o 3 zaměstnancích, kteří měli v průběhu roku 2020 uzavřenou dohodu o provedení práce bez podepsaného Prohlášení. Každý ze zaměstnanců odpracoval v rámci měsíce 20 hodin, za které jim náležela mzda ve výši 1 800 Kč, ze které byla odvedena 15 % daň srážková. Do společnosti docházeli vždy dle dohody se zaměstnavatelem a pracovali v následujících měsících, za které jim náležela mzda a byla odvedena 15 % srážková daň.

Tabulka 26 Přehled DPP za rok 2020 (vlastní zpracování)

Měsíc	Zaměstnanec č. 1		Zaměstnanec č. 2		Zaměstnanec č. 3	
	ZD	Daň 15 %	ZD	Daň 15 %	ZD	Daň 15 %
Leden	1 800	270	1 800	270	x	
Únor	1 800	270	x		1 800	270
Březen	1 800	270	1 800	270	1 800	270
Duben	1 800	270	1 800	270	x	
Květen	1 800	270	x		x	
Červen	1 800	270	x		1 800	270
červenec	1 800	270	1 800	270	1 800	270
Srpen	1 800	270	1 800	270	1 800	270
Září	1 800	270	1 800	270	x	

Říjen	1 800	270	x	1 800	270
Listopad	1 800	270	x	x	
Prosinec	x		x	x	

Z tabulky č. 26 můžeme vyčíst, ve kterých měsících, kteří zaměstnanci docházeli do zaměstnání a výši odměny za odvedenou práci, společně s vyčíslenou srážkovou daní. Na základě tabulky č. 26 bylo vyplněné „Vyúčtování daně z příjmu fyzických osob vybírané srážkou“, které je součástí přílohy PI-III.

Vyplnění tiskopisu:

První strana tiskopisu slouží k identifikaci plátce, ke stanovení období, za které je Vyúčtování vyhotoveno a zda se jedná o vyúčtování řádné či opravné. Je zde tedy uveden název plátce, jeho adresa a daňové identifikační číslo a zda se jedná o část nebo celé zdaňovací období. Vzhledem k tomu, že jeden tiskopis slouží pro vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně jak z příjmů fyzických, tak i právnických osob, je důležité tuto skutečnost rozlišit, náležitě označit a pro každou osobu vystavit samostatné Vyúčtování. V našem případě vyhotovujeme Vyúčtování za osoby pracující na dohodu, tedy fyzické osoby.

Druhá strana tiskopisu slouží pro samotný přehled vyúčtovaných a odvedených daňových povinností. Ve sl. 1 Mělo být sraženo je uvedena celková částka daňové povinnosti, která měla být za daný měsíc sražena. Při vyplňování jsem vycházela z údajů uvedených v tabulce č. 26. Za měsíc leden se jedná o částku 2 x 270 Kč, únor 2 x 270 Kč, březen 3 x 270 Kč a tak dále. Sl. 2 Bylo sraženo uvádí částky, které byly za daný měsíc skutečně sraženy. Vzhledem k tomu, že nedocházelo k žádným změnám, dodatečným srážkám za předchozí měsíce, jsou hodnoty identické se sl. 1. Sl. 4 a 5 slouží k opravám při dodatečném Vyúčtování. Sl. 8a je sloupcem výpočtovým pro sl. 1 - sl. 7, kdy dostaneme vyúčtovanou částku. Sl. 9 slouží opět pro dodatečné Vyúčtování a ve sl. 10 je uvedeno, kolik bylo celkem na dani odvedeno na účet finančního úřadu.

Strana 3 Vyúčtování je souhrnným přehledem, kolik mělo být na dani sraženo (sl. 1 ř. 13, I. části) a kolik bylo skutečně na účet finančního úřadu odvedeno (sl. 10 ř. 13, I. části). Případný kladný rozdíl řádků 4 a 1 informuje o tom, že bylo na dani zapláceno více, v případě záporného rozdílu zbývá doplatit sumu rozdílu. V našem případě je hodnota nulová, což znamená, že veškerá vzniklá a předepsaná daňová povinnost byla odvedena v plné výši na účet finančního úřadu, tudíž nám již nevzniká žádná povinnost. Pokud jsou

součástí Vyúčtování přílohy, jejich počet se uvede na poslední straně. Týká se to zejména Vyúčtování, ve kterém byly uváděny změny. Součástí poslední strany tiskopisu jsou i informace o kontaktní osobě, kterou bývá zpravidla osoba, která vyúčtování sestavila. V případě, že je plátcem právnická osoba, vyplňuje se i údaj Fyzická osoba oprávněná k podpisu a její vztah k právnické osobě.

7 DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ STANOVENÍ ZÁLOH NA DAŇ A JEJICH ROČNÍHO ZÚČTOVÁNÍ

Z výše uvedených výpočtů je zřejmé, že roční zúčtování daní mělo pro zaměstnance pozitivní dopad. Každému byl vyplacen přeplatek na dani, případně doplatek na daňovém bonusu. Proto bych doporučila, aby každý zaměstnanec u svého hlavního zaměstnavatele učinil Prohlášení a pokud není povinen podat daňové přiznání, požádal o roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti.

Ve výpočtu měsíčních záloh na daň bych zásadní problém neviděla, a to vzhledem k tomu, že společnost využívá profesionální mzdový program. Důležité je pouze řádné dokladování nárokových slev ze strany zaměstnanců, bez kterých účetní danou slevu nemůže uplatnit. Na tento problém jsme narazili u pana FF a jeho opětovném prokázání, že dítě opět nastoupilo na VŠ. I když to není přímo povinností účetní, pokud zaměstnanec změnu v uplatnění slev pouze nahlásí, doporučovala bych důsledné a opakované urgování dodání dokladů rozhodných pro zrušení či uplatnění slevy. Nedodržení této povinnosti ze strany zaměstnance je pouze časovou zátěží pro účetní při následných opravách.

Roční zúčtování daní se provádí jednou za rok a jeho správné provedení je závislé na podkladech dodaných zaměstnancem. Za existenci a průkaznost dokladů je v případě kontroly nakonec zodpovědná účetní (respektive zaměstnavatel jako plátce). Proto musí účetní vždy při podpisu žádosti o roční zúčtování zaměstnancem všechny náležitosti překontrolovat. V tuto chvíli nastal proces velkého dohledávání, doptávání a dokladování. Na základě výše zmíněného bych, v rámci personalistiky, doporučila vždy každému zaměstnanci již při přijetí založit i složku s podklady pro roční zúčtování. Chronologicky by zde byly řazeny všechny podklady a dokumenty, které jsou důležité, nicméně potřebné k nahlédnutí až v rámci ročního zúčtování. Nemusí být tedy založeny ve složkách v roce, kdy k události došlo. Jednalo by se o dokumenty typu Potvrzení o zaměstnání od předchozího zaměstnavatele, Prohlášení poplatníka, Žádost o roční zúčtování, průkazy zakládající slevy na dani, rodné listy dětí, Prohlášení zaměstnavatele druhého z poplatníků, doklady o studiu, o umístění dítěte, čestná prohlášení a ostatní. V případě chybějícího dokladu a jeho nedodání i přes opětovnou výzvu zaměstnavatelem, si bude muset zaměstnanec případnou slevu či zvýhodnění uplatnit prostřednictvím podaného daňového přiznání. V souvislosti s GDPR je zapotřebí všechny výše uvedené a sesbírané podklady řádně a bezpečně uložit, aby nedošlo k jejich zneužití. Veškeré mzdové a personální listiny

by měly být uzamčeny a klíč uložen na místě, ke kterému má přístup jen majitel společnosti a jím pověřená osoba.

Dále bych doporučila, aby si při přijetí nového zaměstnance mzdová účetní udělala chvilku času a při podpisu Prohlášení zaměstnance seznámila se všemi možnostmi uplatnění slev a zvýhodnění která existují. Na základě toho by spolu vyhodnotili, na co by měl zaměstnanec nárok, případně nejuvhodnější varianty uplatnění jednotlivých zvýhodnění. V souvislosti s tím by mohl být vyhotoven seznam všech potřebných dokladů, které jsou potřeba dodat. Tuto službu by bylo vhodné poskytnout vždy jednou za rok všem zaměstnancům, v rámci aktualizace údajů, a to s blížícím se termínem ročního zúčtování. Spousta lidí zná pojem „ružový formulář“ a ví jen to, že znamená nižší daně popřípadě, že dostanou k výplatě něco navíc. O tom, co je k tomu zapotřebí, ovšem už moc přehled nemají. Jako například to, že stačí přispívat si o pár set korun více na penzijním připojištění, aby si jej mohli začít odečítat, nebo různé varianty v pořadí uplatňování dětí v rámci daňového zvýhodnění atd. Považovala bych to za vstřícný a přínosný krok ze strany společnosti vůči svým zaměstnancům, kterým by tak mohla ukázat svůj zájem o celkovou životní situaci zaměstnanců a v návaznosti na to ji využít pro optimalizace jejich daňové povinnosti.

ZÁVĚR

Pro psaní mé bakalářské práce jsem zvolila téma roční zúčtování daní zaměstnanců. Jde o téma spadající do oblasti mzdového účetnictví, které se vztahuje na všechny zaměstnance pracující na základě pracovněprávních vztahů. Povinností mzdové účetní je nejen mzdu vypočítat a vyplatit, ale taky řádně odvést veškeré povinné odvody za zaměstnance, včetně záloh na daň z příjmu ze závislé činnosti. Výši zjištěné daňové povinnosti je možné, v rámci platné legislativy optimalizovat, a to částečně již v průběhu měsíce, ale zejména na konci zdaňovacího období právě v rámci ročního zúčtování. V tuto chvíli si mzdová účetní nevystačí již jen se znalostí výpočtu mezd a s tím souvisejících povinností, ale je třeba i podrobnější přehled v daňové oblasti s problematikou spojenou. Odpovědnost mzdové účetní, respektive zaměstnavatele je velká, protože plně zodpovídá za správnost výpočtu ročního zúčtování. Musí proto řádně kontrolovat veškeré uplatňované nároky na nezdanitelné části základu daně či slevy. V případě kontroly ze strany správce daně by případné chybné uplatnění některé z výhod, vedoucí ke vzniku dlužné částky, bylo předepsáno k úhradě plátcí, který je zodpovědný za správné sražení záloh.

Cílem mé bakalářské práce bylo provést analýzu stávajícího postupu při ročním zúčtování daní zaměstnanců, s čímž velmi úzce souvisí i logistika dokladů důležitých pro samotné zúčtování.

První část, teoretická, byla zaměřena na výčet pojmů a jejich podrobnější vysvětlení. Důraz byl kladen na výčet jednotlivých daňových zvýhodnění či slev na dani, jejich výši a zejména podmínek, za kterých se mohou uplatňovat. Pro správné provedení ročního zúčtování s co nejvýhodnějšími dopady pro zaměstnance je velmi důležité řádné tvrzení každého uplatňovaného zvýhodnění či slevy. Proto bylo v teoretické části zmíněno i tohle téma. Závěr byl věnován metodickému postupu při výpočtu ročního zúčtování a dále byla zmíněna i povinnost související s vyplněním příslušných tiskopisů v rámci vypořádání s finančním úřadem.

Praktická část byla již zaměřena na konkrétní zpracování ročního zúčtování několika zaměstnanců ve vybrané společnosti. Nejdříve byla krátce představena samotná společnost a pak následovali jednotliví zaměstnanci. U každého zaměstnance bylo nejdříve uvedeno, zda má podepsané Prohlášení, což je společně s Žádostí o roční zúčtování základní indikace pro zpracování konečného zúčtování, ale taky informace, zda má již v průběhu roku nárok na uplatnění prokázaných daňových slev a zvýhodnění. Druhým krokem bylo

tedy uvedení, jaké slevy a zvýhodnění si za daný měsíc zaměstnanec nárokuje a na základě toho byly provedeny i vzorové výpočty měsíčních mezd. V závěru bylo provedeno roční zúčtování na základě žádosti a doložených dokladů a následně byl celý výpočet analyzován.

Z výpočtů uvedených v praktické části je zřejmé, že již uplatnění základní slevy na poplatníka může mít zásadní vliv na výši daňové povinnosti, zejména v rámci ročního zúčtování. Pokud například zaměstnanec nastoupí do zaměstnání v průběhu roku a do té doby byl veden na ÚP jako naše zaměstnankyně paní BB, v rámci ročního zúčtování má nárok na uplatnění slevy na poplatníka za celý rok. Vzhledem k tomu, že dosahovala nízkých příjmů, a tedy i daně, při odečtu již vyplacených záloh a slevy na poplatníka v celé výši, vzniká zaměstnanci přeplatek na dani. Stejně tak, pokud zaměstnanec s nízkým příjmem dokonce ještě uplatňuje daňové zvýhodnění na dítě, vše, co po odečtení převyšuje zjištěnou daňovou povinnost je daňovým bonusem. Tuto situaci jsme mohli vidět u paní DD. S touto situací se můžeme často setkat u rodičů samoživitelů, proto je velmi důležité, aby mzdová účetní upozornila poplatníky na všechny možnosti uplatňování slev a zvýhodnění. Dále bych ráda upozornila na možnosti v uplatňování slev na vyživované dítě, zejména jejich pořadí v případě, že u dítěte uplatňuje ještě i jinou slevu, která je násobkem základní sazby. Není nutné uplatňovat děti vždy dle data narození, ale můžeme využít co nejvýhodnější kombinaci jako u pana EE v praktické části. Poplatníci si taky mohou v průběhu roku uplatňování zvýhodnění na děti mezi sebou prohodit, například při poklesu příjmů jednoho z rodičů, popřípadě úplné ztráty příjmů. Na druhou stranu je potřeba upozornit na nejčastější chybu, kterou finanční úřady evidují, a to dvojí uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě. Tedy, že si daňové zvýhodnění uplatňují oba rodiče. Proto je velmi důležité při jakékoliv změně doložit nejen rodné listy dětí, ale zejména Potvrzení zaměstnavatele druhého z poplatníků, popřípadě čestné prohlášení, že si zvýhodnění neuplatňuje.

V závěru byla navržena doporučení, která se týkala zejména důslednějšího zajišťování a zakládání dokumentů důležitých pro prokazování rozhodných okolností při RZ.

V rámci optimalizace daňové povinnosti můžeme obecně říct, že základ daně je možné snížit o tzv. nezdanitelné části základu daně. Je třeba znát nejen jejich výčet, ale i podmínky, za kterých se mohou uplatnit. Upravit základ daně o nezdanitelné části je možné až v rámci ročního zúčtování. Vypočtenou daňovou povinnost můžeme snížit o slevy na dani, přičemž ta nejzákladnější, na kterou má nárok každý zaměstnanec

s učiněným Prohlášením je sleva na poplatníky. Tady je třeba upozornit, že ne všechny slevy se mohou uplatnit již v rámci měsíční mzdy, ale až v rámci ročního zúčtování. Již díky uplatněným slevám může poplatníkovi vzniknout přeplatek na dani. Poslední slevou, kterou si může poplatník uplatnit a snížit tím daňovou povinnost, je daňové zvýhodnění na dítě, které nám může zbývající daňovou povinnost ještě více snížit, popřípadě pokud by daňové zvýhodnění byla větší jak zjištěná daň, získává poplatník kombinaci slevy na dani a daňového bonusu. Čistý daňový bonus poplatník získá, pokud by se daňové zvýhodnění odčítalo od již zjištěné nulové daně.

Znalost postupu ročního zúčtování a zejména možností uplatňování nezdanitelných částí, slev a daňových zvýhodnění může dobrá mzdová účetní pomoci zaměstnancům snížit daňovou zátěž vyplývající z povinnosti zaměstnance odvádět daň ze svého příjmu. A zároveň taky může poradit, jak získat i něco navíc.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BORIA, Pietro. *Taxation in European Union*. Second edition. Cham: Springer, 2017, 208 s. ISBN 978-3-319-53918-8.

DAŇOVÝ PORTÁL EPO: VYÚČTOVÁNÍ daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně, © 2021, *Adisspr.mfcr.cz* [online]. [cit. 2021-7-30]. Dostupné z: https://adisspr.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/form/form_uvod.faces

Dohoda o pracovní činnosti, © 2021, *Ppropo.mpsv.cz* [online]. [cit. 2021-5-05]. Dostupné z: <https://ppropo.mpsv.cz/VIII1Dohodaopracovnicinnosti>

HŮRKA, Petr. *Pracovní právo v bodech s příklady*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 216 s. ISBN 9788075983565.

Jak a kdy vyplnit prohlášení poplatníka daně z příjmů pro rok 2021, © 2020. *Money.cz* [online]. [cit. 2021-5-5]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/jak-a-kdy-vyplnit-prohlaseni-poplatnika-dane-z-prijmu-pro-rok-2021/>

KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018, 274 s. ISBN 9788087974179.

KOZDERA, Antonín, © 2010. *Daňový řád – stručné seznámení*, *Money.cz* [online]. [cit. 2021-2-16]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/danovy-rad-strucne-seznameni/>

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 275 s. ISBN 9788073575748.

KUČEROVÁ, Dagmar, © 2016. *Vyúčtování zálohové a srážkové daně*, *podnikatel.cz* [online]. [cit. 2021-5-05]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/naco-si-dat-pozor-pri-vyuctovani-zalohove-a-srazkove-dane/>

Lhůta pro podání vyúčtování, © 2021, *Financnisprava.cz* [online]. [cit. 2021-6-24]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/dotazy-a-odpovedi/dan-z-prijmu-ze-zavisle-cinnosti/aktualni-faq-dpfo-zav-za2020-pro2021-11171>

MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. Olomouc: ANAG, 2019, 279 s. ISBN 978-80-7554-243-4.

MARKOVÁ, Hana, 2021. *Daňové zákony 2021, úplná znění platná k 1. 1. 2021*. 32. vyd. Praha: Grada, 296 s. ISBN 978-80-271-3130-3

MEČÍŘOVÁ, Lucie, © 2021, *Zrušení stropu u daňového bonusu*, finance.cz [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/535717-zruseni-stropu-u-danoveho-bonusu/>

Minimální mzda, © 2020, *Mpsv.cz* [online]. [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/minimalni-mzda>

PELECH, Petr, Iva RINDOVÁ. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2019*. 24. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2019, 383 s. ISBN 978-80-7554-243-4

PELECH, Petr, Iva RINDOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2020*. 25. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020, 431 s. ISBN 978-80-7554-255-7

Pokyn GFR D-22, © 2015, *Financnisprava.cz* [online]. [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn_GFR_D-22.pdf

Pokyn č. D-300, © 2006, *Financnisprava.cz* [online]. [cit. 2021-6-24]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/D-300.pdf>

Popis systému, © 2013, *Financnisprava.cz* [online]. [cit. 2021-2-16]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/popis-systemu>

Pracovněprávní vztahy a jejich právní úprava, © 2021, *Ppropo.mpsv.cz* [online]. [cit. 2021-5-05]. Dostupné z: <https://ppropo.mpsv.cz/IPracovnepravni-vztahy-ajejichprav>

Prohlášení druhého z poplatníků, © 2021, *Finance.cz* [online]. [cit. 2021-4-24]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/503711-prohlaseni-druheho-z-poplatniku/>

REGULATION (EU) 2016/679 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (*General Data Protection Regulation*), © 2016, *Eur-lex.europa.eu* [online]. [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>

RINDOVÁ, Iva, Jana ROHLÍKOVÁ. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2020*. 25. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020, 431 s. ISBN 978-80-7554-293-0

RINDOVÁ, Iva, Jana ROHLÍKOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2021*. 29. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2021, 463 s. ISBN 978-80-7554-307-3

ŠUBRT, Bořivoj, Zdeňka LEIBLOVÁ, Věra PŘÍHODOVÁ a kol. *Abeceda mzdové účetní*. 30. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020, 655 s. ISBN 978-80-7557-253-3.

USNESENÍ předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD č. 2/1993 Sb., 1993. *Psp.cz* [online]. [cit. 2021-7-17]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

Uznání zahraničního vzdělání, © 2005, *Msmc.cz* [online]. [cit. 2021-5-05]. Dostupné z: <https://www.msmc.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/nostrifikace-uznani-zahranicniho-zakladniho-stredniho-a>

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, 408 s. ISBN 978-80-7598-887-4

Zákon č. 586/1992 Sb.: *Zákon o daních z příjmů*, 1992. In: *zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-7-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Zákon č. 117/1995 Sb.: *Zákon o státní sociální podpoře*, 1995. In: *zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-7-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-117>

Zákon č. 115/2006 Sb., *Zákon o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů*, 2006. In: *zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-7-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-115>

Zákon č. 262/2006 Sb., *Zákoník práce*, 2006. In: *zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-7-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

Zákon č. 280/2009 Sb., *Daňový řád*, 2009. In: *zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-7-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>

Zaměstnanci – zaměstnavatelé, © 2021, *Financnisprava.cz* [online]. [cit. 2021-6-24]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/zamestnanci-zamestnavatele>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
DPČ	Dohoda o pracovní činnosti
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPP	Dohoda o provedení práce
DZV	Daňové zvýhodnění
EU	Evropská unie
GDPR	General data Protection Regulation – Ochrana osobních údajů
GFŘ	Generální finanční ředitelství
HM	Hrubá mzda
ID	Invalidní důchod
MF	Ministerstvo financí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
RZ	Roční zúčtování
SHM	Superhrubá mzda
SP	Sociální pojištění
Tzn.	To znamená
Tzv.	Tak zvaně
ÚP	Úřad práce
VŠ	Vysoká škola
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o dani z příjmů
ZP	Zdravotní pojištění
ZTP/P	Zvlášť tělesně postižený s průvodcem

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Schéma rozpočtového určení daní (Zdroj: Finanční správa, 2021)	14
--	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Přehled slev na dani pro rok 2020 (vlastní zpracování dle § 35ba, b ZDP)	26
Tabulka 2 Přehled daňového zvýhodnění pro rok 2020 (Zdroj: vlastní zpracování dle ZDP § 35c)	29
Tabulka 3 Srovnání daňového bonusu (Zdroj: https://www.finance.cz/535717-zruseni-stropu-u-danoveho-bonusu/)	30
Tabulka 4 Metodika výpočtu RZ bez uplatnění daňového zvýhodnění (Zdroj: Rindová, Rohlíková, 2020)	35
Tabulka 5 Metodika zúčtování při uplatnění daňového zvýhodnění na děti (Zdroj: Rindová, Rohlíková, 2020, s. 143)	35
Tabulka 6 Výpočet daňové povinnosti pana AA (vlastní zpracování)	41
Tabulka 7 Výpočet čisté mzdy pana AA (vlastní zpracování)	41
Tabulka 8 Výpočet RZ pan AA (vlastní zpracování)	42
Tabulka 9 Výpočet daňové povinnosti paní BB (vlastní zpracování)	43
Tabulka 10 Výpočet čisté mzdy paní BB (vlastní zpracování)	43
Tabulka 11 Výpočet RZ paní BB (vlastní zpracování)	44
Tabulka 12 Výpočet daňové povinnosti pana CČ (vlastní zpracování)	45
Tabulka 13 Výpočet čisté mzdy pana CČ (vlastní zpracování)	45
Tabulka 14 Zjednodušený mzdový list (vlastní zpracování)	45
Tabulka 15 Výpočet RZ pana CČ (vlastní zpracování)	46
Tabulka 16 Výpočet daňové povinnosti paní DD (vlastní zpracování)	48
Tabulka 17 Výpočet čisté mzdy paní DD (vlastní zpracování)	48
Tabulka 18 Výpočet RZ paní DD (vlastní zpracování)	49
Tabulka 19 Výpočet daňové povinnosti pana EE (vlastní zpracování)	50
Tabulka 20 Výpočet čisté mzdy pana EE (vlastní zpracování)	51
Tabulka 21 Výpočet RZ pana EE (vlastní zpracování)	52
Tabulka 22 Výpočet daňové povinnosti pana FF za měsíc červenec (vlastní zpracování) .	54
Tabulka 23 Výpočet čisté mzdy (vlastní zpracování)	54
Tabulka 24 Zjednodušený mzdový list pana FF Kč (vlastní zpracování)	54
Tabulka 25 Výpočet RZ pana FF (vlastní zpracování)	55
Tabulka 26 Přehled DPP za rok 2020 (vlastní zpracování)	58

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Vyúčtování daně vybírané srážkou I.

Příloha P II: Vyúčtování daně vybírané srážkou II.

Příloha P III: Vyúčtování daně vybírané srážkou III.

PŘÍLOHA P I: VYÚČTOVÁNÍ DANĚ VYBÍRANÉ SRÁŽKOU I.

Při vyplnění tiskopisu postupujte, prosím, podle pokynů.

Vytištěno aplikací **EPO**

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Zlínský kraj

Územní pracoviště v, ve, pro

Uherském Hradišti

01 Daňové identifikační číslo plátce daně / plátcovy pokladny

C, Z 1 2 3 4 5 6 7 8

otisk podacího razítka finančního úřadu

01a Vyúčtování

řádné

opravné

dodatečné

VYÚČTOVÁNÍ DANĚ vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických*) právnických*) osob za zdaňovací období / za část zdaňovacího období*)

od 0 1 0 1 2 0 2 0 do 3 1 1 2 2 0 2 0

01b Důvody pro podání

dodatečného

Vyúčtování zjištěny dne

| | | | |

01c Kód rozlišení Vyúčtování

| | |

01d Datum

| | | | |

02 Fyzická osoba:

příjmení

| | | | |

jméno(-a)

| | | | |

titul**)

| | |

03 Právnická osoba:

název právnické osoby

V y b r a n á s p o l e č n o s t , s . r . o .

| | | | |

04 Fyzická i právnická osoba:

adresa místa pobytu nebo sídlo

U l i c e 1 , 6 8 6 0 1 U h e r s k é H r a d i š t ě

05 Lhůta pro podání daňového přiznání v průběhu zdaňovacího období

| | | | |

PŘÍLOHA P II: VYÚČTOVÁNÍ DANĚ VYBÍRANÉ SRÁŽKOU II.

ČÁST I.

Č. ř.	Měsíc	Na daní v průběhu měsíce		Částka ze sloupce 1, která má být odvedena ve třetí odstavci § 38k zákona	Neobsazeno	Neobsazeno	Částka odvedené daně, k níž se vztá dodatečně poplatek prohlášený podle § 38k zákona	Rozhodnutí		Neobsazeno	Vyúčtovná částka (sl. 1 – sl. 7)	Dodatečné Vyúčtování	Na daní bylo odvedeno celkem
		mělo být sraženo podle § 38i odstavců 1, 2 a 3 zákona ¹⁾	bylo sraženo										
		sloupec 1 částka v Kč	sloupec 2 částka v Kč					sloupec 3 částka v Kč	sloupec 4				
1.	leden	540,00	540,00								540,00		540,00
2.	únor	540,00	540,00								540,00		540,00
3.	březen	810,00	810,00								810,00		810,00
4.	duben	540,00	540,00								540,00		540,00
5.	květen	270,00	270,00								270,00		270,00
6.	červen	540,00	540,00								540,00		540,00
7.	červenec	810,00	810,00								810,00		810,00
8.	srpen	810,00	810,00								810,00		810,00
9.	září	540,00	540,00								540,00		540,00
10.	říjen	540,00	540,00								540,00		540,00
11.	listopad	270,00	270,00								270,00		270,00
12.	prosinec	0,00	0,00								0,00		0,00
13.	ÚHRN	6 210,00	6 210,00								6 210,00		6 210,00

¹⁾ Zákon č. 589/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

